

VERKSAMHETSUPPFÖLJNING 2018

SVENSKA KYRKAN I HUDDINGE

FÖRSAMLINGAR OCH BEGRAVNINGSVERKSAMHET

Verksamhetsuppföljning för församlingar och begravningsverksamheten i Svenska kyrkan i Huddinge.

Svenska kyrkan i Huddinge

Svenska kyrkan finns i hela kommunen och har många kontaktytor med människor. Här firar vi gudstjänster, här möts körer, barn- och ungdomsgrupper och konfirmander, här finns tid för eftertanke, meditation, konserter, öppen förskola och mycket mer. Många söker sig till kyrkan för råd och stöd. Vi delar brödet både i mässan och i måltider. Svenska kyrkan finns med som en del av livet. Hela livet.

Pastoratet består av fyra församlingar: Flemingsberg, Huddinge, Sankt Mikael och Trångsund – Skogås. Församlingarna samverkar med varandra i pastoratet och har en gemensam kyrkoherde och ett kyrkoråd. Varje församling har en församlingsherde samt ett församlingsråd som tillsammans leder församlingens verksamhet.

Visionen

Svenska kyrkan i Huddinge pastorat är genom tron på Kristus modig, närvarande och uthållig. En öppen gemenskap där vi är delaktiga, blir bekräftade och utmanade och fördjupas i tro och liv.

INNEHÅLL

Ett värdefullt år	3
Flemingsbergs församling	4
Huddinge församling	8
Sankt Mikael's församling	12
Trångsund-Skogås församling	16
Brahms Ein Deutsches Requiem	20
Arbetsmiljön	21
Konfirmation	22
Doppprojekt	24
Sorgteamet i Huddinge	26
Fullt hus i Prästgården	27
Insatsen för ensamkommande	28
Kyrkan i siffror	30
Statistik & siffror	32
Kyrkoavgiften	33
Kyrkogårdsförvaltning	34
Kyrkoförvaltning	38
Fastighetsförvaltning	42
Flerårsöversikt	44
Resultaträkning	45
Balansräkning	46

Framsida: Foto: Louise Hedberg, Ikon

ETT VÄRDEFULLT ÅR

Verksamhetsuppföljningens olika berättelser visar på den mångfald som finns i vårt pastorat. Den goda principen att de lokala förutsättningarna ska sätta sin prägel på verksamhetens utformning kommer här tydligt till uttryck. När många goda krafter samverkar och har en tydlig inriktning kan vi tillsammans åstadkomma väldigt mycket.

Årets arbetsmiljöarbete har kännetecknats av två saker, det ena är arbetet med den gemensamma värdegrunden, där alla anställda och förtroendevalda på olika sätt varit involverade. De värdeord som mejslats fram efter en ganska lång process är Ansvar-Respekt, Samarbete-Delaktighet och Mångfald och Medmänsklighet. Dessa värdeord ska genomsyra våra verksamheter och vårt förhållningssätt till varandra. Arbetet fortsätter under 2019. Det andra kännetecknet är ett tematiskt arbete med normer och inkludering. En extern föreläsning och ett gott arbete i arbetsmiljökommittén har mynnat ut i en strävan att ”skapa en uppmuntrande och inkluderande arbetskultur”.

Under året, den 27/5, togs den nya kyrkohandboken i bruk. Arbetet med kyrkohandboken har inneburit en vitalisering i samtalen om gudstjänstens innehåll och form. Alla fyra församlingarna har under åren deltagit i stiftets gudstjänstutbildning. Det har resulterat i att församlingarna har skapat nya gudstjänsttagendor med en tydlig lokal prägel.

Ett pastoratsövergripande projekt om medlemskommunikation påbörjades 2017 och har blommat ut under 2018. Kommunikationen med de medlemmar som fått barn under året har intensifierats. Genom ett antal vykort och genom uppringningar av pastoratets präster har vi velat göra dopet tillgängligt.

Pastoratets prästgård invigdes i samband med Majfesten som Huddinge församling arrangerar. Verksamheten i prästgården har tagit form under

året och tog ordentlig fart under hösten då ett antal diakonala verksamheter startade. Gården har blivit mycket trivsamt och inbjudande. Inriktningen är att prästgården ska bli ett diakonalt center och en plats där det frivilliga engagemanget är tydligt.

Miljöarbetet har fortsatt under året. Förtroendevalda och medarbetare genomgick under hösten ett antal miljöutbildningar. I oktober genomfördes en revision av miljöarbetet och pastoratet klarade av steg 2 i miljödiplomeringen.

Fastighetsfrågorna har intensifierats. Kyrkorådet tillsatte under året ett fastighetsutskott och ett fastighetsteam bildades. Arbetschefstjänsten inom begravningsverksamheten förändrades till en projektjänst med fokus på fastighetsfrågor inom begravningsverksamheten. Upprättandet av ett fastighetsregister har varit ett prioriterat område.

Kyrkorådet har under året fattat stora som små beslut. Några av besluten var att se över och uppdatera den gällande delegationsordningen. Det skedde också en revidering av arbetsordningen, togs beslut om en inköspolicy och om anslag till Hela människan. Kyrkorådet förändrade också principerna för återbesättningsprövningarna och arrangerade en höstkonferens om diakoni. Konferensen blev en start på nuvarande års arbete med att ta fram en diakonipastoral.

Till sist vill vi tacka alla medarbetare, förtroendevalda och ideella, som gjort alla dessa goda insatser möjliga. Tack för allt engagemang och god vilja och välkommen att ta del av pastoratets verksamhetsuppföljning!

Ann-Marie Högberg, kyrkorådets ordförande och Torbjörn Strand, kyrkoherde

FLEMINGSBERGS FÖRSAMLING

Flemingsbergs församling vill vara ett vär(l)dshus med rum för många, med stor gästfrihet där många är med och bidrar. Med Fredens rike som inspiration öppnar vi dörrarna och bjuder in till gemenskap, mat, mässa, sång, samtal och stöd.

VI TYCKER OM DIG! Med den hälsningen tar vi emot barnen i KomSamman.

Vi vill gärna göra storverk. Märkas. Göra avtryck. Bli omtalade. Och när man summerar ett år så är det ofta de "stora" händelserna som vi snabbt kommer ihåg och omnämner. Och det ska vi verkligen göra med glädje! Men i grunden är nog det största vi kan göra att vara på plats, stå kvar, och med ord och handling berätta att - vi tycker om dig! – både till barn och vuxna. Kaos lurar många gånger strax bakom hörnet med bråk, nöd, sjukdom, ensamhet, utsatthet, längtan. Som kyrka och medarbetare vill vi ha öppen dörr och öppna hjärtan, skapa trygga möten och göra det möjligt för många att stiga på och hitta till gudstjänsten, till en aktivitet eller till det stöd man behöver. Det är så sant- finns hjärterum så finns stjärterum.

OROLIGT

Under året har det varit en påtaglig förändring i kommundelen Flemingsberg. Kriminella gäng som lockar in de yngre till knarkhandel och flera skjutningar och explosioner. Det som förstås funnits länge, men mer under ytan, har briserat och påverkat hela området och alla som bor här. Vi har märkt det inte minst på mellanstadiebarn i KomSamman där en ny oro och hårdhet finns. Men det är så viktigt att komma ihåg att det är en sida. Det finns så mycket gott och fint hos samma barn.

Vi har jobbat på att hitta kontaktvägar och samverkan med kommunen, både för att ha information men också veta vad vårt bidrag kan vara. Samverkan runt ökad belysning för trygghet längs Gula gången och kyrkans baksida blev ett konkret projekt.

Vi vill finnas i dialogen och värna en stark närvaro och engagemang i det som händer. Vi är kyrka för Flemingsbergs skull och de människor som bor här.

MÖTESPLATSER

Malmstensrummet har blivit vårt Vardagsrum. Det står alltid öppet när kyrkan är öppen och där finns en kopp kaffe eller te alltid att få. Där finns "stamisar" och de som letat sig in för första gången. Där kan man vänta på sitt inbokade samtal eller bara läsa en tidning.

Sommarhänget som pågått i tre år har fäst sig, både i vår arbetsorganisation och bland barn och familjer. Tillsammans med Second hand-affären

som har öppet och den Finskspråkiga Ljussmässan som tar sitt kyrkkaffe i Sommarhänget, blir det ett gott möte över gränser, både vad gäller åldrar och bakgrunder.

För andra gången åkte vi på församlingsläger på sommaren. I år åkte vi till Åkerögården i Roslagen. Vi var 60 personer i olika åldrar, som sjöng, badade, lekte och skapade tillsammans. De vuxna samtalade och pilgrimsvandrade i omgivningen, medan barnen fick vara kreativa och aktiva. Läggret avslutades hemma i samband med söndagens gudstjänst. Lägerdeltagarna bidrog med sång och en "Livets väg" som lades ut på golvet i kyrkan.

HÅLLBART LIV

Ett hållbart liv med tanke på både världens klimat och människans värdighet, är högaktuella frågor i hela världen och i alla aspekter. Att inte leva så att vi förbrukar vår jord eller missaktar människan.

Pastoratet jobbar bra tillsammans med miljödiplomeringen och vi drar vårt strå till stacken.

16+ konfirmandernas tågloff till Köpenhamn erbjuder "En klimatsmartresa för livet". Den tar sin utgångspunkt i vårt ansvar för livet och skapelsen och ungdomarnas egna frågor och nyfikenhet.

Second hand-affären och Syateljén som nu också fått en Fixa -del, är goda bidrag till återbruk och resursanvändning. Second hand-affärens intäkter går samtidigt till vår Diakonala fond för att stärka

och upprätta människor i nöd. Café Källans intäkter går till projektet "Rädda skogen för livets skull" ett trädplanteringsprojekt inom ACT Svenska kyrkan.

Några söndagar under hösten inbjöds det till Klimatfrukost, som också fortsätter under 2019. Då bjuds på klimatvänlig frukost och samtal där deltagarna får möjlighet att dela sin oro och stärka sitt engagemang i klimatfrågan.

Under den ekumeniska Globala veckan gjorde vi en insats detta år. De 17 Globala målen synliggjordes på olika sätt under hela veckan.

Det interreligiösa arbetet vill vi också räkna in till det som bidrar till ett samhälles hållbarhet. Det är möten och dialog som hjälper oss i hur vi ska kunna leva tillsammans. Flemingsberg bär frågan på kyrkorådets uppdrag. Vi knyter oss närmare Botkyrka församling då de redan jobbat en tid med detta. Och människor av olika tro rör sig mellan och över kommungränserna. I oktober deltog tre medarbetare i en nordisk religionsdialogkonferens i Köpenhamn. Där diskuterade vi inte minst det som numera är vardag att många människor idag lever med vad vi kan kalla "dual och multipel belonging". Till exempel att människor av olika kultur och religion blir kära och bildar familj. Där sker ett konkret religionsmöte och vi funderade över hur vi agerar när vi möter familjerna vid exempelvis de kyrkliga handlingarna. Man känner sig hemma i flera traditioner och går lätt emellan.

Foto: Pers Karin Skogar. Kreativt skapande i SKAPA gruppen.

Foto: Anita Jonsson. Språkcafé i Flemingsbergs församlingssal.

UTVECKLING

En annan aspekt av ett hållbart liv är att vi vill hålla oss informerade och engagerade i den utveckling som sker i Flemingsberg. Bland akademi, forskning, utbildning, bostäder, arbetsplatser med mera, ska ett liv levas. Därför försöker vi närvara vid olika möten och informationsträffar för att delta i samtalet. Vad kan kyrkans roll vara i den utveckling som sker? 50 000 boende, 50 000 jobb, 50 000 besökande, 50 000 miljoner i investering. Hur ska kyrkans närvaro se ut i allt det nya?

GUDSTJÄNST

Under året togs Svenska kyrkans nya handbok i bruk. Vi har hittat vår form med delaktighet och glädje. Vi ser en tydlig ökning av gudstjänstdeltagandet. Och fler barn kommer till söndagsskolan. Vi valde därför att starta Klubben i början på året. Det är söndagsskola för de lite större barnen från 10 år och uppåt. Barnen får också på olika sätt vara med som gudstjänstvärdar.

Våra "Holabalo-mässor" är vi glada för. Där är barnen och deras delaktighet i centrum, till allas glädje. Glada blev vi också av Dansmeditationsgruppens mäsas "Din ljusa skugga" som förbereddes och genomfördes tillsammans med Ceciliakören. Alla fick vara med när gudstjänstrummet blev en plats för dans och rörelse.

Församlingens kärnord, glädje, gemenskap, beröras, har tydligt tagit gestaltat.

Det är fler skolor och klasser som vill komma till våra julspel och påskvandringar. Fler familjer kommer till Himlaskoj och allt fler föräldrar hittar till Babycaféet. Och vi förbereder oss för fler besök från förberedelseklasserna och förskolorna i området med "Prinsesskolan", som är ett material som lyfter barnens rättigheter.

DIAKONI

Det är också fler människor som söker råd och stöd, i det närmaste en fördubbling. Det har under året varit flera svåra ärenden i att stötta konfidenten i kontakt med myndigheter.

På många andra sätt har diakonin under året "malt på". Diakonerna finns med i många av veckans aktiviteter och möter människor, både barn och vuxna. Men det blir också en allt tydligare utgångspunkt att vi alla är med och utövar diakoni för människors bästa.

Ett av våra viktiga samarbeten är Källan - råd och stöd tillsammans med Stockholms Katolska stift och Stockholms Stadsmission. Under året har verksamheten fördjupats och stabiliserats. Språkcafé, Syateljé och förberedelseklasser är några av de verksamheter vi gör tillsammans.

Församlingens diakoni pågår på flera håll. Genom sjukhuskyrkan finns vi närvarande på Huddinge sjukhus för självvård. Där sker ett arbete på ekumenisk grund. Vi erbjuder, bland mycket annat, personalen samtal och reflektion för ett hållbart arbetsliv.

Under året har en process pågått i sjukhuskyrkan i utvecklings- och organisationsfrågor.

Även på häktet sker ett arbete på ekumenisk grund. Samtal med de intagna är huvuduppgiften. Arbetslaget har under året varit underbemannat vilket begränsat möjligheten till andakter.

Både häkte och sjukhus är platser där religionsmöten ständigt sker.

Högskolearbetet har utvärderats under de senaste åren och beslut är tagna att vi inte längre ingår i paraply-organisationen Universitetskyrkan. Vi väljer att arbeta mot Södertörns, och de övriga, högskolorna i Flemingsberg med tydlig utgångspunkt från församlingen.

OMFLYTTNING

Vi strävar ständigt att använda våra lokaler på ett för verksamheten och människor ändamålsenligt sätt och att i samklang med vår vision vara ett ”Vär(l)dshus med rum för många”. Vi ser fastigheten som en resurs för den kärnverksamhet som församlingen har att verka för.

Under året gjordes en stor omflyttning i huset. Ja, en rätt stor process i sin helhet.

KomSamman behövde samla sina aktivitetslokaler för att kunna bedriva god verksamhet, och detta sammanföll med SKAPA, en ny aktivitet, som behöver ett stort rum. Second hand-affären flyttades och fick ta plats i nygamla rum som anpassades och fräschades upp. Café Källan flyttade upp till Malmstensrummet och kommer så småningom att byta namn. KomSamman fick pingis och biljardrum, och SKAPA en ateljé.

SKAPAKvällarna ska starta upp i februari 2019. Det är en kväll där vi skapar bilder och delar livserfarenheter med varandra. Alla anställda och förtroendevalda fick prova på under våren. Under hösten gick några medarbetare kurs för att kunna fungera som ledare i verksamheten som har inspiration från uttryckande konst.

MUSIKEN

Med musik möter vi de gamla på äldreboenden. Den väcker deras minnen. Med musik möter vi de nyanlända, både i förberedelseklasser och i Språk-

caféet och de lär sig språket. Med musik möter vi föräldrar och barn som får leken och närheten i sång och rörelse. Med musik samlas folk till körer, både svenska och finskspråkiga. Musiken bidrar till gemenskap och glädje, och i gudstjänsten blir den ett eget språk som berättar om Gud. Med musik inspireras också deltagarna i SKAPAKväll till att måla och dela erfarenheter med varandra. Med musik lockas barnen att prova sitt uttryck. Med musik av Brahms samlades pastoratet till en kör med 100 personer, en orkester och ledare. Med musik kan vi mötas och bygga broar mellan länder och kulturer. Som i en av årets konserter ”Sångens Känsla” där svensk och finsk tradition möttes.

KYRKBÄNKEN

”Kyrkbänken”, vårt uttryck för att vi går ut för att möta församlingsbor och andra på platser där de rör sig, fick i augusti istället bli en kyrkbil. Vi tog pastoratets elbil och under en vecka i augusti parkerade vi oss bland annat vid ICA Maxi och Pulsen Visättra för att öka vår närvaro runt om i församlingen, sprida information och berätta om församlingen.

MEDARBETARE

När året gick mot sitt slut var vi hjärtligt glada att ha alla våra tjänster rekryterade och klara och snart på ingång. Ny vaktmästare och ny diakon kom in i början av året. Och i december fick vi hälsa en ny pedagog välkommen. I början av 2019 väntar vi en ny sjukhuspräst och fram emot sommaren med en finskspråkig präst på plats.

Helena Hedlund, församlingssherde

VÅRA PRIORITERADE OMRÅDEN

- Religionsdialog och integration
- Barn och Unga
- Flemingsberg som utvecklingsområde
- Internationell solidaritet

HUDDINGE FÖRSAMLING

Foto: Maria Milén. Invigningen av prästgården på Majfest.

VIKTIGA HÄNDELSER UNDER ÅRET

Det viktigaste som hänt under verksamhetsåret 2018 är att prästgården färdigrenoverats och inretts till ett fantastiskt hus för alla åldrar i både gruppverksamhet och öppet kafé.

Vad gäller gudstjänstlivet har barn gudstjänsten blomstrat då koret en gång i månaden fyllts till brädden av barn. Svenska kyrkan har fått ta emot en ny kyrkohandbok och mässan fortsätter att syresättas genom engagemang och gott samarbete.

Diakonin har utvecklats då diakonimottagningen har flyttats till prästgården och integrerats i ett för alla öppet diakonalt kafé en gång i veckan. Behoven av samtal har ökat.

Huddinge församling är inne i en period då många människor kommer till kyrkan i alla våra grupper. Veckans nav har varit lunchmusiken med efterföljande sopplunch. Konserterna har fortsatt hög kvalitet och under året har många verksamheter utvecklats tack vare kreativ och engagerad personal.

GRUPPER FÖR BARN

Det är roligt att extra många hittade till Öppna förskolan i höstas. Gamla deltagare kommer tillbaka men även många kommer för första gången. Vi upplevde en stor mångfald med föräldrar med ursprung i andra länder. Men också föräldrar med olika sociala och ekonomiska förutsättningar som tillsammans skapar god stämning i verksamheten. Sångstunden håller hög kvalitet. Efter midsommar provade Öppna förskolan att ha sommaröppet under tre dagar i prästgården. Det blev mycket uppskattat av besökarna.

Babyrytmikgrupperna har under 2018 blivit fyra istället för två per termin då intresset är stort. De som går i Babyrytmikgrupperna kommer också kontinuerligt till Öppna förskolan efter avslutad kurs. Sångeleken med förälder och barn är tre till fem år är fullbokad termin efter termin och många står i kö. Körleken har ett jämnt inflöde och utflöde vidare till Barnkören.

FREDAGSMYS

En gång i månaden inbjuder församlingen till Fredagsmys. Tanken med verksamheten är att skapa en stressfri gemenskap där besökarna kan umgås med sin familj, utöka sitt nätverk och även hitta till församlingens övriga verksamheter. Det bjuds på lagad middag och det finns möjlighet att pyssla. Under kvällen samlas alla till en sångstund. Prästen som har söndagens gudstjänst deltar i Fredagsmys för att ta upp böneämnen hos deltagarna samt berätta om söndagens gudstjänst. Detta för att öka intresset för att komma till söndagens mässa.

Under året har det blivit en del förändringar i arbetslaget runt fredagsmys. Det har bjudit på en hel del utmaningar men i det stora hela har det gott bra. Deltagarna har fortsatt komma men utvecklingen av fredagsmys har tyvärr avstannat något på grund av detta. Mötesplatser för hela familjer saknas i samhället i stort och det är något vi som kyrkan kan bidra med. Vid nio tillfällen har vi arrangerat Fredagsmys med sammanlagt över 300 vuxna och över 350 barn upp till 12 år.

BARNEN OCH GUDSTJÄNSTEN

Under höstterminen har vi provat på något som vi kallar Barnens stund en gång i månaden i söndagens gudstjänst. Uppslutningen till Barnens stund har varit liten men fin. Barnens stund har byggt på temat för söndagens gudstjänst i den mån det är möjligt. Samlingsrummet där vi samlas, är inte idealt eftersom det där är dukat till kyrkkaffe. Vi har många gånger genom tiderna provat på olika söndagsskoleverksamheter, dock utan framgång. De som kommer på söndagens gudstjänst är inte de som väljer att gå med sina barn i gudstjänsten. Vi får se om Barnens stund kan vara lösningen på detta eller om vi måste hitta andra vägar.

Barnens gudstjänst har firats en torsdag i månaden kl. 9.30-10.00 i Huddinge kyrka. Till gudstjänsten inbjuds dagbarnvårdare och familjedaghem. Efter gudstjänsten bjuds det på "Kyrksaft" och lek i barnlokalerna. I snitt har det varit 80 deltagare per gång. Gudstjänsten leds av en präst och "kyrkråttan Lotta". Det är mycket musik och dans med delaktighet av barnen. Kontakten med dagbarn-

vårdarna är mycket god. De väljer att söka hjälp i kyrkan även i andra ärenden, exempelvis när föräldrar är i behov av samtal.

SKOLKYRKAN

Skolkyrkan hade under året intensiva tider främst vid jul och påsk då elever fick lära sig om Jesu liv i berättelser och dramatiserad form.

JULKRUBBAN FÖR DE MINSTA

Nytt för i år var att visning av julkrubban skedde i Tomtberga kapell under hela vecka 50. Under denna tid var kapellet stängt för övrig verksamhet. I år hade vi utökat visningen med musik, sång och utökad rekvisita. Detta uppskattades och kommenterades mycket från besökarna. Vi kommer fortsätta med detta upplägg under kommande år, då vi känner att det är en väldigt uppskattad verksamhet och helt i kyrkans riktlinje om att sprida julens evangelium. Vid dessa 18 tillfällen kom det totalt 270 barn och 44 vuxna/pedagoger.

SORGEGRUPP OCH SAMTALSGRUPP FÖR BARN

En av diakonerna har under året medverkat i en av Huddinge kommuns grupper för barn med föräldrar med missbruksproblematik. En sorgegrupp för barn som mist en förälder har också genomförts.

Foto: Johan Lyrberger. Öppen förskola

SVENSKA KYRKANS UNGA SKU

Barngrupper för Miniörer (lågstadiet) och Juniorer (mellanstadiet) bedrivs under terminstid i samarbete med Svenska kyrkans unga. Lissmastugan användes som vanligt av barn- och ungdomsgrupperna när värmen kom i maj. Under sommaren åkte barn på läger till Husarö i regi av Svenska kyrkans unga Stockholms stift. Ett fördjupningsläger genomfördes i början på året för SKU:s styrelse och församlingsaktiva ungdomar.

BARN- OCH UNGDOMSKÖRERNA

Huddinge församling har tre barn- och ungdomskörer i åldrarna 7-19 år. Körerna har medverkat vid mässor, gudstjänster och ett flertal konserter både i Huddinge och på andra platser. I barnkören (25 körsångare) lär sig barnen att använda sina röster på ett lek- och lustfyllt sätt och koristerna får även lära sig grunderna i notkunskap. I diskantkören (22 körsångare) utvecklar man sina färdigheter i körsång och börjar sjunga i stämmor och här blir det mer not- och allmän musiklära. Ungdomskören Vox Angelica (16 körsångare) arbetar i högt tempo och med den klassiska körrepertoaren och i stämindelningar. I oktober deltog Diskantkören och Vox Angelica i körfestivalen i Skara. Det är glädjande att antalet gossar som sjunger i körverksamheten i Huddinge församling ökar och deras medverkan i den årliga tomtekonserter uppskattas. Nytt för 2018 var att Barnsånggrupperna Körlek (6-7 år) och Sånglek (3-5 år) hade en konsert "Lilla lucia" i december för familjer och närstående.

KONFIRMANDER OCH GRUPPER

Huddinge församling har ett gott konfirmandarbete med åtta medarbetare kopplade till konfirmandarbetet. Tre grupper konfirmerades under 2018: 41 ungdomar i juli efter två veckor i Jämtlandsfjällen, Ottsjögruppen. Berlingruppen som träffades en gång i månaden och åkte till Berlin under påsklovet hade konfirmation i maj med 28 konfirmander. Göra skillnad-gruppen på åtta ungdomar träffades två onsdagar i månaden i Klockargården och konfirmerades i april.

UNGDOMSGRUPPER OCH LEDARE

Ungdomsgruppen är en plattform för ungdomar i församlingen som vill träffas och umgås i en kristen miljö för att få stöd och kraft att leva som ung kristen. Församlingen erbjuder en otvungen miljö för samtal och bön. Målet är att alla ska känna sig välkomna. Alltid. Oavsett. Under 2018 var det 60 ungdomar inskrivna och det kom 20 till 35 personer på varje träff. Under året startades en grupp för de äldre ungdomarna, "2.0".

De träffades tillsammans med ungdomsdiakonen. I slutet av sommaren åkte delar av ungdomsgruppen till klostret i Taizé, Frankrike. Där levde alla i enkelhet, bön, gemenskap och samtal, tillsammans med bröderna och tusentals andra ungdomar/vuxna från hela världen.

38 ungdomar går församlingens ledarutbildning. Det är ungdomar som efter konfirmationen vill fortsätta som ledare i församlingen. 11 ungdomsledare är också kopplade till ledarutbildningen. Vi träffas en söndag i månaden samt har två helgövernattnings tillsammans. Vi jobbar aktivt för att de ska utvecklas i sin ledarroll och komma till sin rätt i sina ledaruppdrag.

Samtalen med unga vuxna har ökat under året. Vår diakon har etablerat kontakt med skolornas kurativa team.

Varje år har vi ett MEGA-läger för alla konfirmerade och ledare och övriga ungdomar i församlingen. Det blir en kickoff för ungdomsverksamheten och 2018 var vi som vanligt runt 75 personer.

Foto: Eva-Britt Brännström. Två konfirmander som döptes under konfirmationslägret i Ottsjö

VUXNA OCH ÄLDRE

Nytt för 2018 är användningen av prästgården och att vi för första gången kunde inbjuda till sommarcafé i prästgårdens trädgård. Under hösten flyttade diakonmottagningen till prästgården och blev en integrerad del av en kaféverksamhet där alla välkomnades till en gratis frukost. Den har blivit välbesökt och uppskattad.

I övrigt fortsätter verksamheten med stor bredd och med ett stabilt antal deltagare. Sörjande inbjuds till sorgegrupper i ett pastoratsövergripande välfungerande samarbete. Kyrkgruppen gör studiebesök till andra kyrkor i Stockholms stift. Meditationen i Huddinge kyrka på tisdagskvällar fortsätter som tidigare.

Den uppskattade lunchmusiken med sopplunch varje onsdag lockar allt fler. Soppluncherna fungerar som ett slags nav i mycket av de vi gör. Människor från de olika grupperna möts. Inte minst människor från sorgegrupperna kan få en naturlig fortsättning. Lunchmusiken har under året bjudit på en bredd på genrer från Bach till opera via folkmusik. Vi har samverkat med elever från Lilla Akademien och andra frilansartister som engagerats till lunchmusik och konserter/musikgudstjänster.

Torsdagsträffen har sedan i höstas reducerats till en gång i månaden. I stället inbjuds deltagarna att komma till det öppna kaféet på torsdagsförmiddagarna.

Tankar om tro efter mässan varannan onsdagskväll har fortsatt under året. Vi utgår i våra samtal från olika teman som rör kristen tro. Under hösten startade också gruppen Livsstegen, ett självhjälpsprogram i 12 steg för den som känner att man hamnat lite fel i tillvaron och önskar förändring. Vi har också genomfört en endagsretreat Stilla dag per termin.

Under året har fyra församlingsresor genomförts. Resorna har alltid 30 - 40 deltagare, oavsett vart vi åker, och fyller en stor funktion för att bryta ensamhet och isolering för många församlingsbor.

En gång i månaden bjuder präst och musiker till andakt och gemenskap på församlingens äldreboenden. Under året har de även bjudits in till två särskilda tillfällen i Huddinge kyrka: försommar-gudstjänst och adventsgudstjänst.

KÖRER I FÖRSAMLINGEN

Huddinge Kammarkör består av 32 erfarna körsångare på en avancerad nivå med en klassisk körrepertoar. Våren 2018 framförde kören bland annat rekviets – Brott och straff av Stefan Forssén tillsammans med kammarensemble. Det var text av Dostojevski kopplat till kyrkans rekviets. Hösten 2018 framförde kammarkören Dixit Dominus av Georg Friederich Händel tillsammans med barockorkester samt a capellakonserten ”Only in sleep” med tonsättare från de baltiska länderna, Finland och Sverige.

Alla-kan-sjunga-kören (AKS) har funnits i drygt två år. Det är en härlig grupp som består av oerfarna sångare, både män och kvinnor. Kören har aldrig medverkat i någon gudstjänst eller konsert eftersom det funnits en önskan att inte ”känna press” över att sjunga upp. Dock inbjöds för första gången vänner och familj till en julavslutning då man sjöng tillsammans, fikade och kören bjöd på några sånger.

Motettkören består av cirka 30 sångare, till stor del av erfarna korister där flera av dem vuxit upp i Huddinge församling och dess körverksamhet. Nytt för i år är att kören strax före jul sjöng jul-sånger i Huddinge centrum och vid pendelstationen. De delade också ut flygblad om församlingens körverksamhet. Detta var mycket uppskattat av både kören och de människor de träffade och fick kontakt med. Höstens stora musikaliska utmaning var Brahms requiem som gjordes tillsammans med korister och musiker ifrån hela Huddinge pastorat.

Damkören Gaudia! har haft 26 aktiva sångare inskrivna under året och har medverkat regelbundet i söndagens mässor. Kören har givit konserter under året i olika samarbetsprojekt bland annat med Chorus Emeritus. ”En musikalisk hyllning till Maria och världens alla kvinnor” gjorde kören tillsammans med Miljonkören och strax före jul gav Gaudia! en konsert i samarbete med opera-duon Divine.

Birgitta Söderberg, församlingsherde

SANKT MIKAELS FÖRSAMLING

Sankt Mikael's församling är en spännande församling med två kyrkor, i två områden som har olika utmaningar och möjligheter, samtidigt som vi människor bär liknande behov.

I Vårby verkar församlingen i en mångkulturell miljö, där söndagens mässa har en given plats i många människors liv. I Segeltorps kyrka möts människor i alla åldrar, med många verksamheter under veckodagarna. Det diakonala förhållningssättet är grundläggande för vårt sätt att verka i församlingen.

LEDORD FÖR FÖRSAMLINGEN

Ledord för arbetet i Sankt Mikael's församling är tradition och förnyelse. Vi strävar efter att i våra sammanhang utvecklas och förnyas samtidigt som vi vill värna traditionen. Målsättningen är att vara en kyrka i ständig förändring med en tydlig grund i vår kristna tro och övertygelse. De prioriterade områden som församlingsråd och arbetslag utarbetat är söndagar i Segeltorp, fördjupa fungerande mötesplatser och närvaro i närsamhället.

GUDSTJÄNSTEN

Genom ett regelbundet och fördjupat gudstjänstliv vill vi erbjuda människor möjlighet till möten med Gud, sig själv och sina medmänniskor. I samband med våra gudstjänster på söndagen inbjöd vi till kyrkkaffe och vegetarisk lunch i Vårby gårds kyrka och Afternoon tea i Segeltorps kyrka. Gudstjänsten har en central plats i församlingens liv. Vi firar högmässor, stilla mässor och andakter tillsammans med människor i alla åldrar. Två möjligheter till meditation fanns i församlingen. I Vårby gård har "Änglameditation" som startade 2017 funnit sin form och har en stabil skara besökare. Meditationen som tar 30 minuter och är en ledd meditation sker delvis till musik och delvis under tystnad

och har i huvudsak letts av en präst och en ideell.

Fördjupandet av gudstjänsten är en pågående process där anställda och ideella medarbetare är delaktiga. Delaktigheten är en väg framåt till ytterligare fördjupning och samtidigt ett viktigt värde för gudstjänsten. Under den senaste tiden har några av kyrkvårdarna avslutat sitt engagemang och vi står ständigt inför utmaningen att erbjuda fler kyrkvårdsskapet. I samband med det har vi fördjupat möjligheten att delta i gudstjänsten utan att bli kyrkvård, vilket vi kallar vuxenmöjliggörande.

Vi firar mässa med små och stora regelbundet under några tillfällen per år i Segeltorps kyrka. Under hösten har vi börjat med Himmel & pannkaka även på dessa söndagar. Det har varit uppskattat.

Fastetiden inleds med askonsdagen, dagen efter fettisdagen. Det är en speciell dag och mässa då vi får fokusera på hur vi använder vår tid här i detta jordeliv och att den en dag är över. I Vårby gårds kyrka samlades vi för en askonsdagsmässa där de som ville, fick korset tecknat i pannan som en påminnelse.

Under sommartorsdagarna firades "Mässa i sommarkväll" i Segeltorps kyrka. Mässorna som åtföljdes av olika program var uppskattade och

traditionsenligt avslutades mässor i sommarkväll med en surströmmingskväll. Församlingen ordnar regelbundet andakter och musikstunder på Långsjöbo seniorboende, Murklan och äldreboendet Vårbacka Plaza.

Oasen, diakonalt centrum i Vårby gård, inleds på torsdagar med andakt i kyrkan - "Oasen i kyrkan". Vi upplever att den fasta tiden och regelbundenheten inbjuder alltfler att delta. Sista söndagen i månaden uppmärksammas i högmässan i Vårby Gårds kyrka alla månadens födelsedagsbarn. Förutom födelsedagsång och hurrarop serveras det födelsedagstårta till kyrkkaffet. På Kristi himmelfärdsdag firade vi gudstjänst utomhus vid stranden i Vårby gård. Många människor deltog i gudstjänsten och fikade tillsammans efteråt.

Söndagens mässor är centrum för kyrkomusiken. Samtliga körer har medverkat i församlingens gudstjänster. Solosång och instrumentalmusik har förekommit vid flera tillfällen.

I båda kyrkorna genomförs gruppverksamhet i anslutning till barnkörerna, minior och juniorgrupper.

Det har kommit att bli en tradition att tillsammans fira juldagen med jullunch. De många barnen dansade runt granen och skickade iväg julens glädje i en raket som avslutning. Sankt Mikael är en församling där många har sin hemvist särskilt i en av församlingens kyrkor. Församlingsfesten är ett tillfälle när vi firar mässa alla tillsammans och delar en lunch.

Foto: Jenny Sigeman. Ljuständning i kyrkan.

DIAKONI

Diakonins uppgift i församlingen är att bekräfta människor. Genom samtal, ekonomiskt stöd genom Mikaelshjälpen, och öppna mötesplatser vill vi ge individen stöd att stärka sina egna resurser och ta ansvar i sitt liv. Måltidsgemenskapen vid musikluncher och på Oasen fyller en viktig funktion. Musiklunchen är ett av många exempel som visar på hur vi vill värna tradition och förnyelse. Musikluncherna med musik och måltid är sedan länge en uppskattad mötesplats.

Bibelstudiegruppen som samlas på torsdagar efter Oasenlunchen i Vårby har reflekterat kring berättelserna kopplat till vår tid och våra liv och har även lyssnat på musik, tittat på bilder och använt frågekort.

Två lördagar, en på våren och en på hösten hade vi "Stilla dag" i Segeltorps kyrka. Där möttes vi i tystnad i flera timmar i andakt, meditationer, läsande, skapande eller att bara vara. Möjlighet fanns också till enskilt samtal med präst samt massage till subventionerat pris av professionella massörer.

Sankt Mikael's vänner har ytterligare utvecklat sin form och fler hittar dit. Den som kliver in möts av möjligheten att fika, prata och delta i olika aktiviteter som musikquiz, akvarellmålning och smyckestillverkning.

Varje dag står en serveringsvagn med kaffe/te innanför port två i Vårby. Den finns för alla som söker kyrkan.

Tillsammans i pastoratet har vi arbetat med sorgegrupper och sett att behovet att tillsammans dela sin sorg finns. Samarbetet har hittat goda former.

En viktig mötesplats är att skapa möjlighet för den som vill engagera sig ideellt i församlingen. Som församling har vi tagit ytterligare steg på väg att stärka den ideelles roll i vår församling genom att skapa tydliga strukturer, arbeta med uppmuntran och tydliggöra behov.

Under 2018 avslutades församlingens internationella kommitté. Församlingens satsning på internationell diakoni genom ko-kalvprojektet i Tanzania fortsätter. Projektet innebär att hjälpa människor att skapa sig en framtid med hjälp

Foto: Jenny Sigeman. Adventsbasar med utdelning av pepparkakor.

av en ko. En familj ansöker om en ko, och får samtidigt utbildning i hållbart jordbruk och koskötsel. Kon ger mjölk att dricka och sälja, och skapar en trygg inkomst som möjliggör skolgång för barnen.

Under året avslutade arbetskretsen sin verksamhet och kunde stolt visa att under alla år har gruppen samlat in över en miljon som skänkts till välgörande ändamål av olika slag. Nu ingår arbetsgruppen i den hantverksgrupp som gemensam möts på torsdagar och utgör stommen i arbetet med Adventsbasaren.

I juni erbjöds gästerna på Oasen att genom Mikaelshjälpens särskilda gåvor, göra en uppskattad utflykt till Mångkulturellt centrum i Fittja. Där intogs en gemensam lunch följt av andakt och kubbspel i parken.

Läget blev akut för många ensamkommande ungdomar i Huddinge kommun. Kommunanställda väddade till kyrkan att ställa upp för dessa ungdomar. Under jul och nyår öppnade vi upp Vårby gårds kyrka. Detta kom att bli en mer permanent lösning feb-september, då ca 10 ungdomar bodde i kyrkan.

MÖTESPLATSER

Barnen har en särställning i vår kyrka. Det visar vi genom att göra barn delaktiga. Vi erbjuder de barn som kommer möjlighet att hitta sin plats i kyrkan. Vår erfarenhet är att om barn får plats i kyrkan, så finns det plats för oss alla. I Vårby har söndagsskolan en given plats i samband med

gudstjänstfirandet, i Segeltorp erbjuder Himmel och pannkaka, pannkakor till självkostnadspris på torsdagkvällar, med öppen förskola, samling i kyrkan samt stjärnorna, musiklek för 4-6 åringar. För att samla resurser och satsa på de grupper som samlar många barn, har vi minskat ner vår öppna förskola till en förmiddag i veckan. Den andra förmiddagen möts familjegruppen, med syfte att ge möjlighet för barn som inte är del av ordinarie förskoleverksamhet att träffa andra barn och vuxna för att skapa långvariga relationer.

Församlingens verksamheter för och med barn, minior och juniorgrupper, körer och sånggrupper, konfirmations- och ungdomsgrupper, visar på vår pedagogiska grundsyn. Genom att vandra med en

människa och tillsammans fundera över livets frågor, kan vi växa i tro och som människor. Ett sätt för barn att bli bekanta med kyrkans tro är det erbjudande som ger skolorna i form av skolvandringar.

Vi bjuder in förskolor i Vårby och Segeltorp till kyrkråttans teman knutet till kyrkoåret samt äldre barn till våra påskvandringar och julvandringar. Allt anpassat efter elevernas ålder.

På församlingens familjeläger får barnen ansvara för andakterna, kyrkomusiker håller körövning i olika grupper (barn respektive vuxna), det är pyssel, tävlingar, lekar, mycket skratt, god mat och mycket mer. Veckan innan midsommar erbjuder vi sommarlovslediga barn på en vecka med sommarkul. Vi satsar stort på mycket personal och roliga aktiviteter.

Under året har församlingen haft en konfirmeringsgrupp som genomförde en resa till Assisi och konfirmerades under sommaren. De ungdomar som konfirmerats har sedan erbjudits församlingens ledarutbildning.

Hantverksgruppen har funnit i många år och nu utökats av den tidigare arbetskreten. Den 8 mars 2018 firade vi internationella kvinnodagen med hantverksgruppen som visade det arbete de har gjort genom åren. Vi firade med tillugg och musik, och berättade för varandra vikten av att känna sig hemma i en grupp och handarbete.

KOMMUNIKATION

Kommunikation bygger på möten och dialog. Vi vill arbeta i relation med människor. Vi har medverkat vid de event som pågått i församlingen som till exempel Långsjörundan, julmarknader i Vårby samt vid tunnelbanestationen. Församlingen medverkar med ett bord där vi skänker julkort och vi har ikoner, änglar, julkrubbor och annat till försäljning. Nytt för oss har varit medverkan vid firandet av internationella kvinnodagen i Vårby gårds centrum. Dessa tillfällen är viktiga mötesplatser i vår församling, både i mötet med en enskild människa och i nätverksskapandet med andra aktörer i samhället. Förutom att gå ut i centrum med en vagn med kaffe, te och kakor och information om våra verksamheter och att göra

oss tillgängliga för samtal utanför tunnelbanan i Vårby gård så började vi även stå inne i centrumet. Där upplevde vi att människor hade mer tid att stanna upp och samtala. På alla hjärtans dag delade vi ut hjärtan i form av gelé och choklad. I samband med Alla helgon delade vi ut ljus och bjöd in till våra kyrkor.

Under hösten har vi ökat vår kommunikation på församlingens facebookside. Det är en plattform där många av våra församlingsbor rör sig på och genom att lyfta upp våra verksamheter och gudstjänster når vi fler människor.

Det ekumeniska samarbetet visar att vi är en världsvid kyrka. Under 2018 har vi mötts i ekumenisk andakt och vi firar en mässa varje år den 14:e söndagen efter trefaldighet med tema ”Enheten i Kristus.” De kyrkor som regelbundet firade gudstjänster i Vårby gård var Armeniska kyrkgruppen, Syrisk katolska missionen och Österns gamla kyrka.

I Vårby gårds firas varje år nationaldagen 6 juni med ett stort arrangemang. Det dukas upp tält och bord med mat och dryck och uppträdande i en anda av folkfest. I församlingens tält tog vi med kläder och annat från vår second hand som vi skänkte till mångas uppskattning.

I början av januari 2018 dödades en person utanför tunnelbanestationen i Vårby gård av en handgranat. Det drabbade hela orten och församlingen var med i kommunens krisarbete. För att uppmärksamma händelsen och att vända mörker till ljus, anordnade församlingen en ljusmanifestation på platsen. Den kom att uppmärksammas av både lokala och nationella medier. Ljusmanifestationen gjorde vi tillsammans med ABF, den islamiska föreningen, kommunen och tillsammans med alla 100-tals människor som närvarande. Manifestationen avslutades med en dikt av poeten Rumi:

”Om ljuset finns i ditt hjärta, kommer du att hitta din väg hem.”

Hanna Lönneborg, församlingsherde

TRÅNGSUND- SKOGÅS FÖRSAMLING

Mariakyrkan i Skogås är pastoratets största kyrka. Vi välkomnar flera skolor som på egen hand eller i samverkan med personalen har konserter, Luciafirande eller avslutning här. Vid årets konfirmeringsgudstjänst eller församlingens egen Jul- och Luciakonsert var de över 300 sittplatserna fyllda. När det, som i år, gjordes en storsatsning på ett pastoratsgemensamt körverk är Mariakyrkan med sin rymd det självklara valet. Men även lokala PRO-avdelningar, bostadsrättsföreningar och företag i närsamhället har sina samlingar i Mariakyrkan.

I Tacksägelsekyrkan i Trångsund sker fortfarande merparten av dopen och begravningarna i församlingen. Ett antal särskilda gudstjänster firas också här under året. Under sex veckor i somras arrangerades ett café flera dagar i veckan. Personal och ideella anordnade även de populära torsdags-

kvällarna med mat och mätta. Tacksägelsekyrkan fylldes till sista plats när Mariakyrkans kör medverkade i Allhelgonahelgen samt när kören gav en vårkonsert. Varje söndag utsmyckar den etiopisk-ortodoxa församlingen St Gabriel Tacksägelsekyrkan och firar sin gudomliga liturgi och på måndagskvällarna gästas kyrkan av Taubekören.

Under 2018 har ett till stor del förnyat arbetslag inom personalen arbetat sig samman. Personalen fick möjligheten att genomföra en betydelsefull studieresa till Rom som gav nya och utmanande tankar kring diakonalt arbete och öppenhet. Verksamheten har på flera sätt vuxit, gemenskapen vidgas allt mer och det finns mycket att glädjas åt i församlingens liv. Vi börjar med en kort redogörelse kring vilken påverkan de prioriterade områdena för 2018 har haft på församlingens liv.

Foto: Helena Svensson. Sommarcafé i Tacksägelsekyrkan

Foto: Helena Svensson. Café Maria fortsatte att utvecklas under 2018, med lunch lagad från grunden och dessutom en populär fredagsfrukost. Onsdagar bjuder på vegetarisk lunch och på torsdagar är det kött eller fisk.

KYRKAN OCH FÖRSAMLINGEN SOM ÖPPEN, TILLGÄNGLIG OCH INBJUDANDE.

Barnhörnor kom på plats i början av året i båda kyrkorna. En förbönsbok finns också i båda kyrkorna och den i Mariakyrkan används flitigt. En regelbunden kyrkoårsanpassad miniutställning har tillkommit på kyrktorget. Bokbord i form av hyllor är på plats i Tacksägelsekyrkan och Café Maria.

Församlingen har arrangerat egna events med utdelning av ljus och glögg i Trångsund och Skogås centrum men också deltagit i lokala arrangemang som Skogåsloppet. Församlingens närvaro och aktivitet på social media har ökat. Antalet följare på Facebook har ökat från cirka 300 år 2017 till i dagsläget 541 följare. Under hösten har Instagram-kontot aktiverats igen.

GUDSTJÄNSTLIVETS UTVECKLING

Genom deltagande i stiftets gudstjänstutvecklingsarbete har samtal kring gudstjänstupplevelser genomförts i alla verksamhetsgrupper. Tre kärnvärden för gudstjänsten har vaskats fram: Berörande, Glädje och Gemenskap. Deltagarantalet på söndagens huvudgudstjänst har ökat cirka 40 procent jämfört med föregående år (sett till medianen). Under höstterminen har Samling för barn i högmässan blivit en fast verksamhet med hjälp av personal och ideella med mellan fem och tio barn per gång. Barnen går iväg till ett annat rum och fortsätter gudstjänsten där för att sedan komma tillbaka till nattvardens gemenskap med övriga församlingen. Flera barnfamiljer syns nu bland

gudstjänstfirarna varje söndag. Temasöndagar med lunch och flera uppskattade gäster har genomförts med cirka 40 till 60 deltagare per gång. Owe Wikström, Helle Klein, Elise Lindqvist och Tobias Rawet (som överlevde förintelsen) var några av gästerna. Morgonbön firas dagligen och veckomässor firas på tisdagar.

SATSNING PÅ UNGDOMSARBETET

Rekryteringar har gjorts för att möjliggöra utvecklingen av konfirmand- och ungdomsverksamheten. Genom att göra två konfirmandgrupper av en överfull grupp i pastoratet konfirmerades i augusti 18 personer i Mariakyrkan (varav fyra döptes). Av dessa har sex ungdomar fortsatt i ledarutbildning varje vecka och en ungdomsgrupp har kommit igång på måndagar. Under hösten rekryterades totalt 50 nya konfirmander inför nästa år, i två olika grupper, med resa till Assisi respektive London.

ÖVRIGT KRING VERKSAMHETEN – BARN OCH FAMILJ

Kyrköppet heter numera Öppen förskola men verksamheten är oförändrad. Det är en mötesplats för föräldrar och barn i åldrarna noll till fem år, med sångstund där föräldrar tillsammans med barnen släpper loss i sånger och rytmer. Det blir många fina samtal och mycket lek. Det skapas nya kontakter mellan föräldrarna och många väljer att fortsätta att träffas under lunchen i Café Maria eller på fredagsfrukostarna. Under två veckor i juni flyttade öppna förskolan sin verksamhet till Tacksägelsekyrkan. Där erbjöds utomhuslek och sångstund i gröngräset.

Foto: Helena Svensson. Fullsatt kyrka och förväntansfull församling. Församlingsherde Jerker Ekvall välkomnar till Brahms-konserten "Ein deutsches Requiem".

Varje termin erbjuds en serie träffar i Babyrytmik för föräldralediga med de allra minsta barnen. Grupperna blir fulla med 18 sällskap i varje grupp. Många fortsätter sedan i Öppna förskolan och flera av barnen döps i vår församling. Syskon till de yngsta deltagarna hittar till barnköerna.

Skapargruppen är för barn i årskurs 2 och 3 där barnen erbjuds en skapande miljö som bidrar till kreativitet och gemenskap. Det öppnar upp för fina samtal om tro och liv. Skapargruppen arrangerar varje termin en efterlängtd och uppskattad vernissage för släkt och vänner. Skaparrummet har varit öppet för alla Mini- och Barnkörbarn med föräldrar och syskon innan körövningarna på onsdagar. Där finns möjlighet att skapa och vara kreativa och lära känna varandra bättre. Det som skapats har sedan använts som dekor eller rekvisita till barnens sång och medverkan i familjemässor, konserter och musikaler. Kompisklubben är en fritidsverksamhet för de ytterligare lite äldre barnen dit vi hoppas att fler ska hitta. Familjeträffen samlar ett antal barnfamiljer för en middag och samtal kring tro och liv för både barn och vuxna en gång i månaden.

Våra populära jul- och påskvandringar för skolklasser är ett roligt och spännande sätt att få ge kunskap om våra viktigaste berättelser. Både anställda och ideella medverkade i att gestalta dem. Vid jul kom 19 grupper och vid påsk 10 grupper.

Ett antal grupper från förskolorna kommer för att få visning av julkrubborna och skolklasser erbjuds det lite mer äventyrliga upplägget att vara kyrkdetektiver. Längst in i kyrkorummet har ett bibellandskap med bibliska figurer byggts varje månad där någon av söndagens texter gestaltats. Bibellandskapet är en välbesökt plats för både små och stora. Figureerna har under årens lopp tillverkats av både anställda och ideella.

Många barn och ungdomar sjunger i någon av församlingens fyra barn- och ungdomskörer. Minikören och Barnkören är fulla grupper med både pojkar och flickor. Musiken, andligheten och gemenskapen bildar en helhet. För de äldre körbarnen i Diskantkören och Maria Teens har vi i samband med körövningarna ett drop in-körhäng med samvaro och fika med en pedagog på plats. Flera familjemässor firas varje termin där barnköerna sjunger under hela barn- och familjeteamets ledning med pedagoger, präst och musiker. Besöksantalet en sådan söndag ligger i regel mellan 150 och 200. Då är det full fart kring kyrkkorven i Café Maria efteråt!

Förutom sommarkonserten och julkonserten genomför alla utom de minsta körbarnen en uppskattad Lucia-konsert på Stortorps äldreboende. Diskantkören och Maria Teens deltog även i det mäktiga körprojektet Soul children i Filadelfkyrkan inne i Stockholm.

MER OM MUSIKLIVET

Under terminerna har det på onsdagarna erbjudits Lunchmusik av församlingens organist med en pedagogisk presentation. För att tilltala olika smakriktningar har musikvalet medvetet spänt över allt från renodlad orgelrepertoar till arrangemang av populärmusik. En trogen och tacksam skara brukar sluta upp. Mariakyrkans kör, församlingens vuxenkör, har under året berikat ett antal högmässor och en minnesgudstjänst. Utöver detta har man medverkat i en sommarkonsert med gästsolist vilket blivit en välbesökt tradition. Julkonserten med luciatåg genomfördes tillsammans med barn- och ungdomskörerna och instrumentensemble. Mariakyrkan var som brukligt vid sådana tillfällen fullsatt! Årets största projekt var genomförandet av Johannes Brahms "Ein deutsches Requiem" i Mariakyrkan 18 november tillsammans med körer från de övriga församlingarna i pastoratet och med församlingens organist David Strandberg som dirigent med uppemot 150 medverkande.

DIAKONI OCH GEMENSKAP

Café Maria är ett nav i församlingens liv. Många är här flera gånger i veckan. Antingen över en kopp kaffe eller vid lunchserveringen onsdagar och torsdagar eller vid den fina frukostbuffén. Här sker många goda möten församlingsbor emellan och tillfällen ges för personalen att knyta nya kontakter. Under hösten arrangerade en konstförening utställning i cafét. Särskilt behövande kan ofta få med sig en matlåda. Församlingen har kunnat hjälpa många som hamnat i extra utsatta lägen i livet, tack vare de fondmedel vi ansökt om och fått oss tilldelade. Vi har kunnat hjälpa till med tandläkarräkningar, kunnat avstyra en vräkning och sett till att ganska många fått köpa lite mat i affären. Behoven är alltså stora. Det finns djup nöd även i vårt närområde!

Internationella gruppen har fått förnyad energi och samlat in många tusentals kronor till kyrkans internationella arbete. Arbetskretsens träffar innehåller god gemenskap i arbetet som utmynnar i de årliga jul- och påskbasarerna som inbringar ytterligare tillskott till hjälparbetet. Varje vecka finns församlingen närvarande med vår präst på anstalten Beateberg för att ha samtal. Kring jul

delar vi ut gosedjur till de intagnas barn som besöker anstalten och en gång i månaden firas andakt.

Ytterligare möjlighet till gemenskap, fördjupning och musik ges vid de populära torsdagsträffarna som arrangeras en gång i månaden. För den som själv har svårt att göra några resor är församlingens utflykter väldigt uppskattade, inte minst julbordsresan som är en höjdpunkt för många. Varje vecka under sommaren fanns möjlighet att delta i en organiserad utflykt till en trevlig plats i Stockholmsområdet. Surströmmingsfesten i augusti och midsommarfirandet med sång och dans måste också nämnas! Varje termin bjuds församlingens 75-årsjubilarer in till en festlig lunch med kaffe och tårta och numera även en egen konsert av vår organist. Varannan vecka samlas pastoratets finskspråkiga grupp för gymna, bibelstudier och gemenskap i Mariakyrkan. För många ungdomar och unga vuxna fyller rollspelsgruppen en stor funktion sedan många år, där man efter en inledande andakt får gå in i en annan värld för en stund. Varje termin deltar gruppen i riksläget på Finnåkers stiftsgård.

Sist men inte minst...

...riktas ett stort tack till alla ideella i församlingen som redan omnämnts indirekt eller som är kyrktorgsvärd, kyrkfikaansvarig, kyrkvärd eller har något annat uppdrag. Som ett litet tecken på uppskattningen arrangerade personalen en fest för ideella en fredagkväll i september av personalen. Er insats är ovärderlig!

Jerker Ekvall, församlingssherde

Foto: Helena Svensson. Året bjöd naturligtvis även på välbesökta julvandringar, då många elever i Trångsund och Skogås fick stifta närmare bekantskap med Bibelns spännande julberättelse.

BRAHMS

EIN DEUTSCHES REQUIEM

Foto: Helena Svensson. I november framfördes Johannes Brahms Ein Deutsches Requiem i Mariakyrkan i Skogås. Ett otroligt maffigt arrangemang med dirigent David Strandberg, körer från Huddinge pastorat, Södertörns Blåsarkvintett, musiker från Hovkapellet, Alexandra Büchel, sopran och Fredrik Zetterström, baryton. Dirigent David Strandberg nominerades efteråt till Ceciliapriset, ett musikpris i Stockholms stift.

Redan 2016 fanns planer på att musikerna Rutger Åsheim, Ulrika Wiström och Peter Nätterlund skulle ta sig an Brahms storslagna verk Ein deutsches Requiem som ett samarbete mellan körerna i församlingarna Flemingsberg och Sankt Mikael.

Senare, under ett möte med pastoratets musikerkollegium, väcktes frågan om ett gemensamt pastoratsprojekt. Det beslutades då att det Brahms-projekt som redan påbörjats skulle omvandlas till att gälla hela Huddinge. Alla församlingar i pastoratet anammade idén.

Det som kom att bli stommen i projektet var Ceciliakören (Flemingsberg), Capellakören (Segeltorp), Vårby Gårds kyrkokör, Mariakyrkans kör (Trångsund-Skogås), Motettkören och delar av Gaudia (Huddinge). Ytterligare några sångare tillkom eftersom verket är attraktivt att sjunga, om än inte rakt igenom enkelt.

Mariakyrkan i Skogås fick bli konsertlokal och i början av 2018 fördelades arbetsuppgifterna. Bokning av solister och musiker, dirigentskap, ledning av stämrepetitioner och pianoackompanjemang är

exempel på sådant som det måste ansvaras särskilt för. Under hösten genomfördes ett antal repetitioner med enskilda stämmor och ”storkör”.

På konsertdagen den 18 november påminde körsångarna till antalet om Egyptens gräshoppor! De medverkande uppskattades vara cirka 140-150 personer varav 110 sångare. Överfull kyrka med några sittande på golvet vid utgången för att inte skymma sikten för andra.

En bearbetning av verket för kammarensemble, stråkar och timpani användes. Orkestern bestod av Södertörns Blåsarkvintett, musiker från Kungliga Hovkapellet och solister var Alexandra Büchel och Johan Wållberg. Organisten i Trångsund-Skogås, David Strandberg, dirigerade.

Projektets final blev i alla avseenden mycket lyckad! Efteråt vandrade körsångare från Huddinges olika hörn hemåt, inspirerade, pånyttfödda och förnöjda med att ha sjungit allt i hamn.

David Strandberg, organist

ARBETSMILJÖN

EN UPPMUNTRANDE ARBETS- PLATSKULTUR OCH FRÄMJANDE- TEKNIKER

Årets arbetsmiljöarbete startade med en gemensam utvecklingsdag för arbetsmiljökommittén och ledningsgruppen, den 22 januari. Dagens tema var främjandetekniker – syftet var att skapa en medvetenhet och lära oss hantera härskartekniker. Målsättningen var också att ta fram ett prioriterat område kring arbetsmiljö. Vi behåller fokusområdet från förra året med ett tillägg - vi ska sträva mot ”en uppmuntrande och inkluderande arbetsplatskultur”. Vi talade återigen om att uppmuntra varandra, ge varandra feedback, skapa ”goda berättelser” – välja att berätta det ”goda”, stärka det goda – det bidrar till ett tillåtande klimat. Arbetet med att skapa en uppmuntrande arbetsplatskultur är en pågående process, det handlar om utveckling av attityder och förhållningssätt.

VÄRDEGRUNDSARBETET

Under året påbörjade vi arbetet med att ta fram en gemensam värdegrund i pastoratet. Tillsammans har medarbetare, ledning och kyrkoråd vaskat fram värdeord som ska vägleda oss i vårt arbete.

VÅRA VÄRDEORD

- Ansvar
- Respekt
- Samarbete
- Delaktighet
- Mångfald
- Medmänsklighet

Våra värderingar ska vägleda oss i vardagen, hjälpa oss att välja agerande och attityder såväl inåt som utåt. Tanken är att värderingarna ska fungera som kompass och verktyg i det dagliga arbetet.

Vi ska arbeta igenom alla orden under kommande år. I oktober arbetade vi med värdeordet respekt

RESPEKT:

- Vi visar varandra respekt, omtanke och hänsyn
- Respekterar varandras ansvar, roller och kompetens
- Värdesätter varandras styrkor
- Vi har ett mindset – ”Du är ok - jag är ok”
- Vi visar också oss själva respekt

SKYDDSROND

Som en del av Huddinge pastorats systematiska arbetsmiljöarbete genomförs varje höst en skyddsron. Skyddsronen leds i samverkan mellan närmaste chef och skyddsombud tillsammans med medarbetare. Syftet med skyddsronen är att ta in information om hur varje enhet har det arbetsmiljömässigt på sin arbetsplats utifrån arbetsmiljöverkets riktlinjer, hur upplevs arbetsmiljön och vad behöver åtgärdas. De åtgärder som kommer behöva genomföras efter avslutad skyddsron följs upp i arbetsmiljökommittén och även hos ledningsgruppen vid behov.

INTRODUKTION

Under 2018 introducerades 14 nya medarbetare i pastoratet. Introduktion av nya medarbetare är viktigt för att ge de bästa förutsättningarna att lyckas i sitt nya arbete.

TILL SIST

Att arbeta med arbetsmiljön ska vara en naturlig del i den dagliga verksamheten i organisationen. Vi måste alla ta gemensamt ansvar för att skapa en god och hållbar arbetsmiljö. Vi strävar efter att utvecklas och förnyas, att arbeta systematiskt och målinriktat under 2019

Kristina Wallenberg, HR

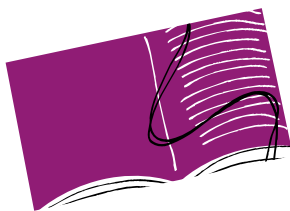
KONFIRMATION

- Konfirmander anmäler sig till det de tycker verkar kul, de tittar inte på vilken församling som arrangerar eller vilken de bor i, säger Daniella Andersson, pedagog i Sankt Mikaels församling, när hon får frågan om varför samverkan är så viktigt.

Svenska kyrkan i Huddinge har en samverkansgrupp för konfirmandarbetet. Den består av en representant för varje församling i pastoratet, en kommunikatör och en representant från ledningsgruppen. Gruppen strävar efter utveckling av konfirmandarbetet.

- I konfirmandsamordningsgruppen samlas god energi där vi kan peppa och sporra varandra. Vi samordnar vissa saker praktiskt och kommunikationskompetensen i gruppen kommer hela konfirmandarbetet till godo, säger Jerker Ekvall, församlingsherde i Trångsund-Skogås.

Det är en tänkargrupp som också leder till att aktivt våga testa nya alternativ och vägar. Daniella Andersson berättar att för snart tre år sedan var det ett stort intresse för Assisi så gruppen samrådde och antal platser dubblerades.

VIKTIGT ARBETE

Konfirmationsverksamheten är bland det allra viktigaste med tanke på Svenska kyrkans framtid. De ungdomar som inte konfirmeras kommer i mycket högre utsträckning gå ur kyrkan och är mycket mindre benägna att döpa sin barn.

- Därför behöver vi satsa stort, vilket även behöver märkas ekonomiskt med attraktiva lägeralternativ och personal som har möjlighet att prioritera konfirmandarbetet, säger Jerker Ekvall.

Om förändringen med kostnadsfria konfirmandalternativ har gett resultat på statistiken är för tidigt att se.

- Jag tror dock att många kollegor tycker att det känns skönt att inte behöva ta ut en avgift av konfirmanderna, säger Jerker Ekvall.

Då varje församling har sin egen konfirmandbudget är det lite utmanande att få en helhetsbild av pastoratets konfirmandarbete ekonomiskt.

- En pastoratssammanhållen budgetplanering när det gäller konfirmandalternativen skulle underlätta ytterligare samverkan och uppföljning, säger Jerker Ekvall.

MILJÖSMARTA RESOR

Hösten 2017 väcktes frågan om flygresors miljöpåverkan hos ungdomar och ledare.

- Vi bestämde att ha ett miljöfokus och istället för en flygresor göra en tågfluff med konfirmeringsgruppen 16plus som riktar sig till ungdomar mellan 16-19 år. Alternativet kallades "En miljösmart resa för livet", säger Stina Svan, präst i Flemingsberg.

Inspirerade av stiftets projekt "Klimatresan" och 16plus-gruppens upplägg började samverkansgruppen föra samtal om flygresor, vilket resulterat i beslutet att vi inte kommer att erbjuda konfirmandalternativ med flygresor längre.

- Vi tänker att vi alla kan göra skillnad! Vi har valt att se detta som en spännande utmaning istället för ett problem. Jag ser verkligen fram emot nästa år och tror att de konfirmanderna kommer att vara minst lika nöjda med sin resa som årets, säger Nanna Tranströmer, pedagog i Trångsund Skogås.

Samordningsgruppen för konfirmation. Från vänster högst upp: Jerker Ekvall, Daniella Andersson, Annelie S Darwich, Stina Svan. Från vänster längst ner: Nanna Tranströmer och Caroline Hedin.

ÖPPET HUS

Den 5 september hade vi för första gången ett öppet hus för nyfikna på konfirmation. Poängen med öppet hus är att ge möjlighet att få träffa ungdomar, ledare och präster från alla våra olika alternativ.

- Det blev en succé! Eftersom det var första gången visste vi inte vad vi skulle hoppas på, säger Caroline Hedin, kommunikatör. Hon fortsätter med att berätta att gruppen sa att kommer det 10 personer var det bra. Det kom 59 personer! Och från att portarna öppnade till att det blev nytt dygn kom 21 anmälningar.

- Det är ett bra sätt att försöka besvara de frågor som kan uppkomma när vår inbjudan dimper ner i brevlådan, säger Nanna Tranströmer.

- Det personliga mötet är viktigt och kan bli det som gör att de anmäler sig till konfirmation om de är lite osäkra, avslutar Daniella Andersson.

16 PLUS RESA

- På 16plus gruppen klimatsmarta resa till Köpenhamn handlade våra samtal om att ta ansvar för skapelsen.

Det varvades med aktiviteter i staden som att vi provsmakade den som spås bli en av framtidens klimatsmarta proteinkälla; gräshoppor och larver, berättar Stina Svan.

RESAN TILL BERLIN

- Varje år bjuder vi in både konfirmander och föräldrar att lyssna till Tobias Rawet, som berättar om när han som barn satt i koncentrationsläger. Det är en berättelse som är oerhört viktig och som berör på djupet. Att se runt 150 konfirmander och föräldrar sitta blickstill i 1,5 timme för att lyssna, se hur berörda de blir och tänka att samtalet fortsätter hemma vid köksbordet för de flesta av dem, känns oerhört meningsfullt. Vi får aldrig glömma, säger Annelie S Darwich.

RESAN TILL ASSISI

- Jag överhörde en förälder och en konfirmand prata med varandra på Arlanda efter Assisilägret. Föräldern frågade hur de hade haft det och konfirmanden svarade "Jag har verkligen blivit en bättre människa", berättar Daniella Andersson.

”PROJEKTET HAR ÖPPN ÖGON FÖR DOPETS BET

Svenska kyrkan i Huddinge har genomfört ett spännande projekt kring dopet. Det är viktigt för kyrkan att aktualisera dopet då det är medlemsgrundande och projektet ska göra det lättare för församlingsbor att boka dop.

ARBETETS GÅNG

Redan hösten 2015 började samtalen om att genomföra ett projekt kring medlemskommunikation. Konsultfirman StreamStone AB kontaktades då de varit verksamma med positivt resultat i andra församlingar så som Eskilstuna församling.

I januari 2017 började själva arbetet. Medarbetare intervjuades, projektgruppen bildades och konsulterades och medarbetare informerades om projektet. Nya dopinbjudningar togs fram av kommunikatörerna i pastoratet (kom-teamet) och projektgruppen. En ny mer informativ del kring dopet utvecklades på vår hemsida och den 1 juli 2017 gick bokningskalendern online och breven började skickas ut en gång i veckan.

Kom-teamet beslutade tillsammans med ledningsgruppen att förstärka arbetet med dopet under 2018. Nästa steg blev att förankra denna idé hos prästerna, som skulle få ta ett stort ansvar.

RINGA OCH SKAPA KONTAKT

I januari 2018 utbildades prästerna till ringare av Ulf Dubois och därefter startade det nya steget i processen. De eventuella dopfamiljer som fått våra tre inbjudningar men som ännu inte näppat får ett trevligt samtal av en präst där de gratulerar till barnet och frågar om det finns några tankar funderingar kring dop. Vi har nu ringt

i över ett år och över 200 samtal. Tanken är att fortsätta hela 2019 för att sedan utvärdera. Att ringa handlar om ett relationsbygge, då 60 % av de som lämnar en organisation gör det för att det känner sig nonchalerade.

MÅL OCH MÅLGRUPP

Lättillgänglighet samt bra och tydlig information i rätt tid insåg vi var rätt väg att gå.

Målet var att ta fram ett smidigt arbetssätt kring medlemskommunikationen om dopet samt att underlätta för församlingsbor att få och hitta information om dopet med möjlighet att boka det på webben. I slutändan kan detta även resultera i det positiva målet att pastoratet får fler medlemmar.

Således är den primära målgruppen medlemmar som får barn med delmålgrupperna förstföderskor, flerbarnsförälder med döpta barn och flerbarnsförälder med odöpta barn. Den andra målgruppen är inte medlemmar eller tillhör andra församlingars medlemmar som vill döpa sitt barn hos oss. Vi har begränsat projektet till att gälla barndop.

KOSTNAD

Under 2017 har kostnaden landat på 215 500 kr, därefter löper en årskostnad för licenserna på bokningskalendern och församlingsportalen på 16 500 kr. Under 2018 har de projektrelaterade kostnaderna uppgått till ca 108 000 kr. Kostnad (ej arbetsinsatser inräknade) ca 323 000 kr hittills.

AT MINA "NYDELSE"

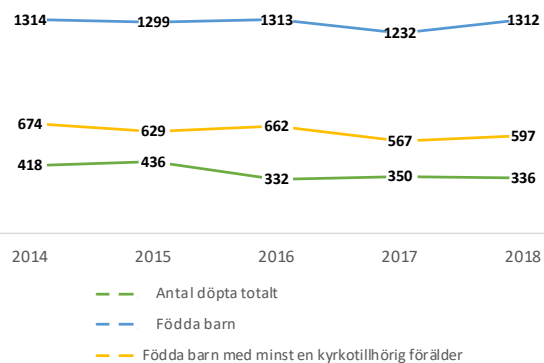
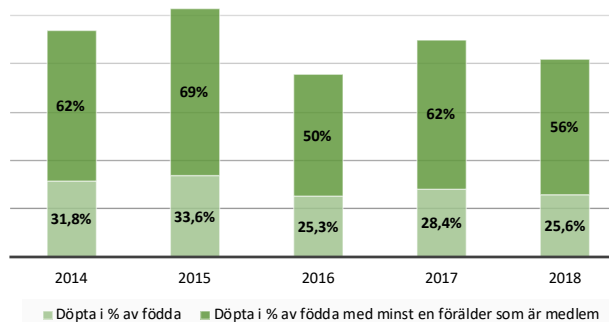
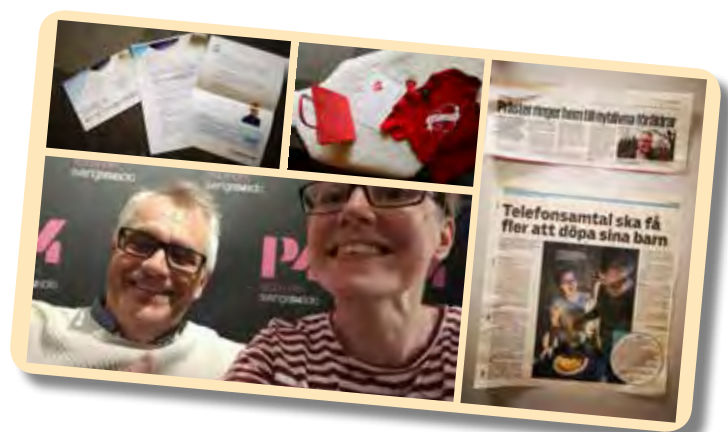
VAD HAR PROJEKTET LETT TILL

- Möjligheten att boka dop vilken dag och tid på dygnet som helst på nätet (ca 3000 besök senaste året, ca 40% av alla dop är bokade via nätet).
- Kvaliteten på samtalen med bokningen har ökat .
- Nytt gemensamt målgruppsanpassat doputskick i hela pastoratet.
- Prästerna ringer eventuella dopfamiljer.
- Kommunikativ satsning under 2018 i sociala medier #döpt och med dopsamtalspåse.
- En artikel i tidningen Mitt i Huddinge.
- En artikel i Kyrkans Tidning.
- En radiointervju P4 Stockholm
- Ringar på vattnet då församlingar och stift hör av sig och vill att vi kommer och berättar om projektet.

Caroline Hedin, kommunikatör

DOPSTATISTIK 2014-2018 FÖR PASTORATET

Målgruppen är nyblivna föräldrar som är medlemmar. Antalet dop i denna målgrupp har ökat från 50% 2016 till 62% 2017. Lite förbryllande är det nästan samma antal födda och döpta 2016 och 2018. Antalet medlemmar som blev förälder är betydligt lägre 2018 jämfört 2016. Vi hade 14 dop färre 2018 jämfört med året innan. Det gör att 56% av alla medlemmars barn döps vilket fortfarande är en uppgång jämfört med 2016. Och i jämförelse med alla födda håller vi samma nivå som 2016.

SORGTEAMET I HUDDINGE

SORGETEAM MED SAMVERKAN

I Huddinge pastorat har vi sedan tre år tillbaka bildat ett sorgeteam med representanter från våra olika församlingar. Sorgeteamet bjuder in till samlingsgrupp för sörjande vid varje terminsstart samt en temadag om sorg. Varje enskild församling ansvarar själv för information och utskick med personlig inbjudning till den som mist någon nära anhörig under året.

TEMADAG OM SORG

Året 2018 inleddes sorgeteamets arbete med att arrangera en temadag om sorg i början av februari. Sörjande och andra intresserade välkomnades att lyssna till vissångaren och berättaren Jimmy Ginsby, som sjöng och berättade kring temat sorg, vilket han själv har erfarenhet av på flera olika sätt.

Efter Jimmys framträdande berättade vi i sorgeteamet om hur en sorgegrupp fungerar och lite allmänt hur vi arbetar kring sorg, möjlighet till enskilda samtal, sorgegrupp för barn/unga och vuxna. Till temadagen kom det cirka 45 personer, vilket var fler än tidigare år. Vi bjöd på kaffe med bulle och det blev många fina samtal som ledde till att flera anmälde intresse för att delta i sorgegrupp.

TVÅ GRUPPER BILDADES

Under våren 2018 sjsattes två sorgegrupper, den ena leddes av Baldur Baldursson och Kristina Hjern och den andra av Christer Hugo och Susanne Ovsjö. Varje grupp hade sex deltagare.

Grupperna hade blandade åldrar och i dem fanns de som mist partner, förälder och make/maka representerade bland deltagarna. Båda grupperna träffades i Klockargården, vilket visat sig vara den

bästa platsen när deltagarna kommer från olika delar av pastoratet. Under hösten 2018 sjsattes en sorgegrupp med åtta deltagare viken leddes av Christer Hugo och Susanne Ovsjö, även den i Klockargården.

TRÄFFAR MED TEMA

Sorgegrupperna träffas vid sex olika tillfällen och följer ett fast schema med teman som handlar om tiden innan dödsfallet, tiden efter dödsfallet, begravning, framtid osv. Ledarna möjliggör samvaron och skapar ramar för samtalet så att alla blir hörda. I bästa fall blir sorgegruppen så småningom lite av en självhjälpsgrupp där deltagarna fortsätter att hålla kontakt även efter att gruppen avslutats. Efter sjätte och sista gången i sorgegruppens samtalsserie bestämmer gruppen en tid för återträff. Återträffen ligger vanligen en eller ett par månader senare och då brukar gruppen äta tillsammans och ses under lite festligare omständigheter.

Kristina Hjern komminister

SCHEMA MED TEMAN

- Träff 1: Mitt liv
- Träff 2: Vårt liv tillsammans.
- Träff 3: Livet kring dödsögonblicket/beskedet
- Träff 4: Tiden fram till begravningen, begravningen/urnnedsättning, bouppteckning
- Träff 5: Hur är det idag?
- Träff 6: Framtiden

FULLT HUS I PRÄSTGÅRDEN

Prästgården som finns i Huddinge på kommunalvägen 29 har under många år varit bostad till kyrkoherden i församlingen. Byggnaden som är ett vackert sekelskifteshus, används nu till verksamhet efter att ha genomgått flera olika renoveringar. Ett mindre kapell finns i huset där man kan boka dop eller en vigsel.

Foto: Tim Fors. Vackra rum i renoverad prästgård.

RENOVERING OCH UPPRUSTNING

Under första delen av 2018 från januari till och med maj pågick en invändig renovering och upprustning av prästgården. Under sommar och höst pågick inredningsarbetet. Bottenvåningen fick bord och stolar, lampor och det nödvändigaste för att vi skulle kunna vara där med grupper. Under hösten påbörjades också den yttre renoveringen av prästgården med bland annat byte av taktegel och målning av fasad. Detta var färdigställt under november 2018.

INVIGNING I MAJ

Den 27 maj invigdes prästgården. Detta firades genom tal, föredrag och en mängd olika aktiviteter i samband med vår årliga MajFest. Under vår invigningsdag genomfördes också 2 vigslar och 1 dop i det nyrenoverade kapellet.

MÖTESPLATS OCH AKTIVITET

Den första verksamheten som tog plats i prästgården var Sommarcaféet. Sommaren 2018 var solig och varm och caféet tog emot många besökare, fler än det fanns utemöbler för, det vill säga fler än 60 personer. Vi hade sommarcafé varje vecka på torsdagar under juli till och med första veckan i augusti.

I september startade diakonimottagningen i prästgården. Här erbjöds gratis frukost, möjlighet till rådgivning med diakon och samtal för den som önskade. Vi delade också ut mat till behövande som skänkts från Ecoviva.

Sorgegrupp för barn, en Livsstegegrupp samt vår stilla dag genomfördes också i Prästgården. Utöver detta har lokalerna använts för mindre möten och samtal under året.

Eva Ajaxén, komminister

INSATSEN FÖR ENSAMKOMMANDE

SAMARBETE MED FLERA ORGANISATIONER

Insatsen har byggts på ett samarbete mellan Svenska kyrka i Huddinge, nätverket ”Frivilliga Familjehem Huddinge” och ”Ensamkommandes förening Huddinge Botkyrka”.

Ensamkommandes förening Huddinge Botkyrka (EFHB) är en förening bildad av de ensamkommande själva. Nätverket Frivilliga familjehem i Huddinge (FFHH) är ett nätverk bildat av kommunanställda, lärare, kuratorer och andra som möter dessa ungdomar och är engagerade i de ensamkommandes situation. FFHH hade under 2017 sökt frivilliga familjehem men inte lyckats hitta hem till ca. 20-30 ek.

NÄR MAN FYLLER 18 ÅR ÄNDRAS VILLKOREN

Många ensamkommande blev hemlösa i och med att de fyllde 18 år och förlorade sin familjehemsplacering. De erbjöds boende på flyktingförläggning ute i landet men många valde att stanna kvar i Huddinge för att kunna fortsätta med sina studier som också var viktiga för att kunna söka uppehållstillstånd för gymnasiestudier genom Nya Gymnasielagen och blev då hemlösa.

TILLFÄLLIGA SOVPLATSER

I samarbete med EFHB och FFHH har vi under perioden 26 februari till 26 september 2018 kunnat erbjuda sovplatser till sammanlagt 25 ungdomar under perioden på de 10 platser som vi haft att erbjuda på plan 2 i Vårby Gårds kyrka.

Projektet har varit en tillfällig lösning på problemet med deras hemlöshet i väntan på att det skulle ordnas sig med frivilliga familjehem, vilket var målet. Platserna har varit personliga och förmedlas av ”Ensamkommandes förening Huddinge Botkyrka” till de ungdomar som är kända och pålitliga.

VIKTIGT MED SÄKERHET

Säkerhetsfrågorna övervägdes noga när kyrkan skulle användas för övernattningslösningar för ungdomarna och tydliga rutiner och regler fastställdes. Det har funnits tio sovplatser för de ensamkommande och två sovplatser för volontärerna. Vuxna volontärer har under hela tiden varit på plats. Församlingens barn-, ungdoms- och vuxenverksamhet har pågått som vanligt under dagtid i lokalen varför möblering etc. varit oförändrad.

Brandmyndigheten har varit informerad. En noggrann brandskyddsgenombgång har genomförts med alla volontärer. Verksamheten har varit

försäkrad genom försäkringsbolag. Insatsen har finansierats med bidrag från Stockholms Stift samt med statliga medel.

Både de ensamkommande som bott i kyrkan och de volontärer som varit engagerade i verksamheten har tagit mycket ansvar för säkerhet, ordning, inköp, läsläsning, samtal, matlagning, städning etc. och vuxit med uppgiften.

I VÄNTAN PÅ FAMILJEHEM

När insatsen avslutades den 26 september kunde man med hjälp av annonser i lokaltidningarna i Huddinge hitta familjehem till alla som sovit i kyrkan. Under cirka en månad bodde flera av de ensamkommande på vandrarhem i väntan på familjehem.

Under 2018 har det knutits ovärderliga kontakter mellan ensamkommande ungdomar och engagerade vuxna i Huddinge kommun. Insatsen gav de ungdomarna ett sammanhang som hjälpte dem att orka fokusera på skolarbetet vilket ledde till att de flesta av dessa ungdomar lyckats med skolarbetet. Många går idag på yrkesinriktade gymnasieprogram, många har fått tillfälligt uppehållstillstånd och goda utsikter att efter avslutade gymnasiestudier få arbete och integreras i det svenska samhället.

Under insatsens fortskridande har även Röda korset och Rädda barnen engagerat sig. En nätverksgrupp med alla aktörer har bildats som träffas regelbundet med syfte att verka för att även i framtiden bistå denna utsatta grupp.

Christina Markgren, diakon

Foto: Madelen Zander, Ikon

KYRKAN I SIFFROR

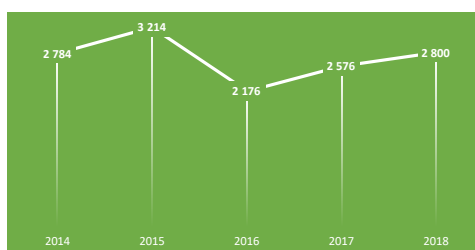
BESÖKARE BERÖRS AV MUSIK OCH GEMENSKAP

I en enkätundersökning från 2015 svarade 60 procent av medlemmarna att de deltagit i dop, konfirmation, vigsel eller begravning under ett det senaste året och nästan 40 procent av icke-medlemmarna (Kyrkbuss 2015). I samma enkät svarade 23 procent av medlemmarna och 6 procent av icke-medlemmarna att de deltagit i en "vanlig gudstjänst". Det motiv som flesta anger för att besöka gudstjänsten är att de uppskattar den musik de får höra och känner glädje, stillhet, gemenskap och berörs av de ämnen som tas upp.

Följande uppgifter kommer från församlingarnas egen rapportering till kyrkokansliet, Svenska kyrkan med exempel från varje församling i pastoratet.

BESÖK I GUDSTJÄNST

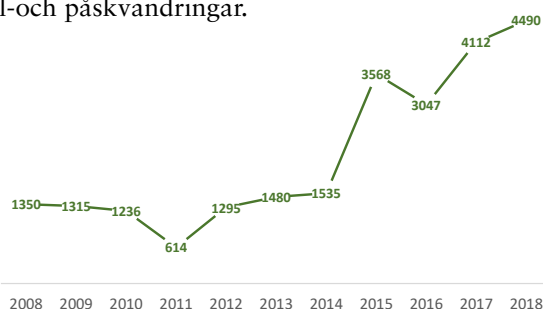
Gudstjänstsedan varierar över landet och mellan stad och land. Traditionellt är gudstjänstfrånvaro vanligare i Sydsvetige än i Norrland, där det i sin tur är vanligare än i Mälardalen. Det skiljer sig även mellan stad och land. Det är vanligare att fira gudstjänst om man bor i glesbygd, landsbygd och mindre ort än i de större städerna och deras förorter.

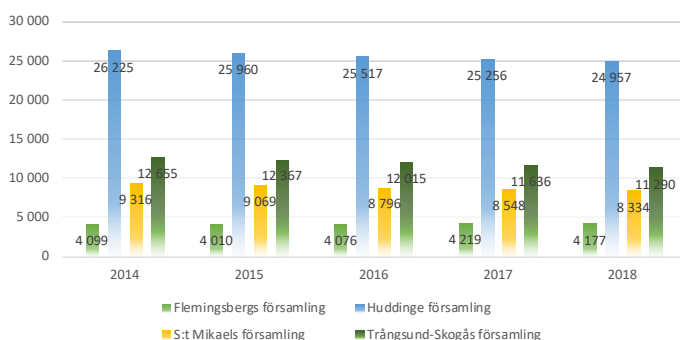
Diagrammet visar Huddinge församlings antal besök i Högmässor för Huddinge kyrka

BESÖK I ÖPPEN GRUPPVERKSAMHET

Till skillnad från den regelbundna gruppverksamheten krävs ingen anmälan eller regelbundenhet för att besöka öppen barn- eller ungdomsverksamhet. Man kan komma när det passar. Hit hör till exempel öppen förskola för föräldralediga med barn, fritidsgårdslänkande verksamhet och skolklassers besök för jul- och påskvandringar.

Diagrammet visar Flemingsbergs församlings antal besök i öppen verksamhet för barn och ungdomar 0-25 år. En majoritet av dessa är ålder 7-9 år.

43,7 %

ÄR MEDLEMMAR I
SVENSKA KYRKAN I
HUDDINGE (31/12 2018)

9 AV 10 ÄR NÖJDA MED KONFIRMATIONEN

För många av konfirmanderna uppfylls förväntningarna och konfirmandtiden blir en positiv upplevelse där både religiös och personlig identitet växer. Hela 90 procent av de som konfirmeras är nöjda med konfirmandtiden. Det finns en klar koppling mellan konfirmationen och viljan att stå kvar som medlem. Utmaningen är med andra ord inte missnöjda konfirmander utan att allt färre väljer att konfirmera sig.

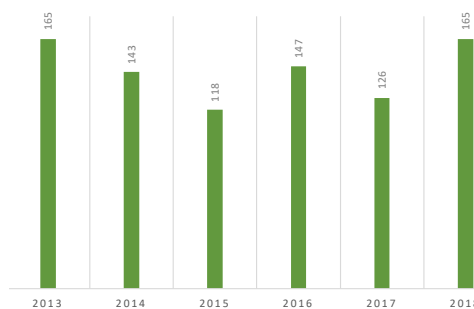
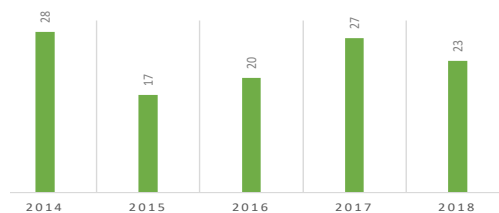

Diagram ovan: Totalt antal konfirmerade i pastoratet.

Diagram vänster: Trångsund Skogås församling konfirmander.

DOPET ÄR EN FRAMTIDSFRÅGA FÖR SVENSKA KYRKAN

De flesta döps som barn men omkring 3600 döps i Sverige som tonåringar eller vuxna.

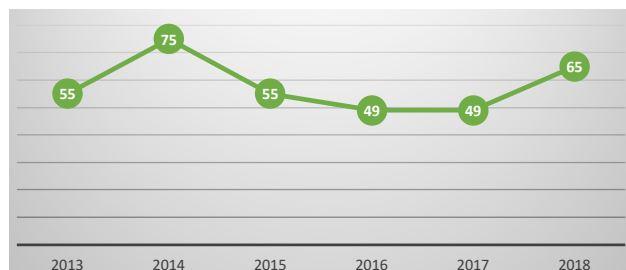

Diagram: Totalt antal döpta i Sankt Mikael's församling

IN-OCH UTTRÄDEN

Det finns ett generellt mönster för in-och utträden i Svenska kyrkan på riksnivå: 60 procent av dem som träder in i kyrkan är kvinnor och 60 procent av dem som träder ur kyrkan är män. Medan inträdena ligger på en generellt konstant nivå har utträdena haft en större variation över tid. Utträden är också svåra att prognostisera eftersom de styrs av såväl trender och händelser.

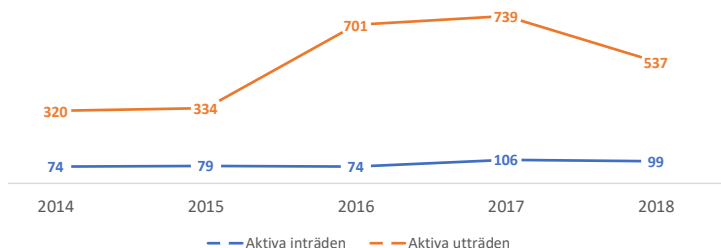

Diagram: Antal inträden och utträden i pastoratet

STATISTIK & SIFFROR

FLEMINGSBERGS FÖRSAMLING

Ordförande i
Flemingsbergs församlingsråd:
Barbro Bergstedt (S)

Församlingens lokaler

Flemingsbergs kyrka

Ekonomi Resultatutfall (tkr)

Budgetram	-12 157
Intäkter	2 384
Personalkostnader	-10 866
Verksamhetskostnader	-2 113
Verksamhetsresultat	-10 595

In- och utträden, kyrkliga handlingar enl. församlingen

Antal dop	25
Antal konfirmerade	9
Antal vigslar	7
Antal välsignelser	1
Antal begravningar	37
Aktiva inträden	27
Aktiva utträden	73

Antal deltagare

Huvudgudstjänst	3 376
Musikgudstjänst	569
Antal barnkörer	0
Antal ungdomskörer	0

Antal vuxenkörer	3
Antal besök i barn & ungdomsverksamhet	4 821
Antal besök i verksamhet för vuxna	1 363
Ekonomiska bidrag till hushåll	
Antal hushåll	83
Totalt ek. bidrag	101 038

HUDDINGE FÖRSAMLING

Ordförande i
Huddinge församlingsråd:
Margareta Lydén Lökvist (S)

Församlingens lokaler

Huddinge kyrka & Klockargården
Tomtberga kapell
Prästgården (som används av hela pastoratet)

Ekonomi Resultatutfall (tkr)

Budgetram	-17 355
Intäkter	805
Personalkostnader	-13 730
Verksamhetskostnader	-4 330
Verksamhetsresultat	-17 255

In- och utträden, kyrkliga handlingar enl. församlingen

Antal dop	167
Antal konfirmerade	72
Antal vigslar	47
Antal välsignelser	0
Antal begravningar	189
Aktiva inträden	36
Aktiva utträden	244

Antal deltagare

Huvudgudstjänst	4 000
Musikgudstjänst	2 036
Antal barnkörer	2
Antal ungdomskörer	1
Antal vuxenkörer	5
Antal besök i barn & ungdomsverksamhet	3 849
Antal besök i verksamhet för vuxna	7 736

Ekonomiska bidrag till hushåll

Antal hushåll	99
Totalt ek. bidrag	133 000

SANKT MIKAELS FÖRSAMLING

Ordförande i
Sankt Mikael's församlingsråd:
Benny Upphagen (S)

Församlingens lokaler

Vårby gårds kyrka
Segeltorps kyrka

Ekonomi Resultatutfall (tkr)

Budgetram	-12 742
Intäkter	583
Personalkostnader	-10 385
Verksamhetskostnader	-2 297
Verksamhetsresultat	-12 099

In- och utträden, kyrkliga handlingar enl. församlingen

Antal dop	64
Antal konfirmerade	29
Antal vigslar	20
Antal välsignelser	0
Antal begravningar	57
Aktiva inträden	14
Aktiva utträden	86

Antal deltagare

Huvudgudstjänst	4 037
Musikgudstjänst	1 468
Antal barnkörer	6
Antal ungdomskörer	0

Antal vuxenkörer	2
Antal besök i barn & ungdomsverksamhet	3 060
Antal besök i verksamhet för vuxna	2 605
Ekonomiska bidrag till hushåll	
Antal hushåll	59
Totalt ek. bidrag	78 000

TRÅNGSUND- SKOGÅS FÖRSAMLING

Ordförande i
Trångsund-Skogås församlingsråd:
Louise Callenberg (S)

Församlingens lokaler

Mariakyrkan
Tacksägelsekyrkan

Ekonomi Resultatutfall (tkr)

Budgetram	-12 382
Intäkter	334
Personalkostnader	-9 216
Verksamhetskostnader	-2 748
Verksamhetsresultat	-11 630

In- och utträden, kyrkliga handlingar enl. församlingen

Antal dop	79
Antal konfirmerade	23
Antal vigslar	21
Antal välsignelser	0
Antal begravingar	90
Aktiva inträden	22
Aktiva utträden	134

Antal deltagare

Huvudgudstjänst	3 413
Musikgudstjänst	1 400
Antal barnkörer	4
Antal ungdomskörer	1
Antal vuxenkörer	1

Antal besök i barn & ungdomsverksamhet 2 802

Antal besök i verksamhet för vuxna 7 184

Ekonomiska bidrag till hushåll

Antal hushåll	61
Totalt ek. bidrag	103 269

Kyrkogårdsförvaltning 2018 (tkr)

Nettobudget (Överskott)	
Verksamhetens intäkter	38 639
Personalkostnader	-12 880
Övriga kostnader	-17 670
Av- och nedskr. av matr. anl. tillg.	-7 175
Räntekostnader	-700
Årsresultat (Underskott)	214

Fastighetsförvaltning

Budgetram	-13 788
Intäkter	1 682
Personalkostnader	-681
Ext. verksamhetskostnader	-15 360
Interna kostnader	-830
verksamhetsresultat	-15 189

KYRKOAVGIFTEN

Alla som är medlemmar i Svenska kyrkan betalar kyrkoavgift. För 2018 var den 69,0 öre per beskattningsbar hundralapp. Begravningsavgiften för 2018 är 24,2 öre per hundralapp.

KYRKOGRÅRDS- FÖRVALTNING

Foto: Pauline Bergman. Säsongare anlägger perennrabatt en på kulturgrav.

ORGANISATION

Kyrkogårdsförvaltningen har under året satsat på det strategiska arbetet och gemensamt tagit fram en utvecklingsplan med mål och vision samt formulerat ett syfte.

Kyrkogårdsförvaltningens vision: "Kyrkogårdsförvaltningen i Huddinge ger en utmärkt service med hög kvalitet och tillgänglighet för anhöriga och besökare i hela pastoratet. Kyrkogårdarna upplevs mycket vackra och välskötta och har ett väl bevarat kulturarv. Miljöerna upplevs rogivande och som värdiga vilorum för de gravsatta. Verksamheten förbättras ständigt och följer med utvecklingen i samhället och i tiden. Verksamheten upplevs ha en mycket bra arbetsmiljö och ett aktivt arbete för en tydligt minskad negativ miljöpåverkan."

Kyrkogårdsförvaltningens syfte: "Kyrkogårdsförvaltningen i Huddinge ska driva och utveckla begravningsverksamheten mot visionen och tillgodose behovet av gravplatser inom pastoratet. Verksamheten ska ge service åt besökare och anhöriga och säkerställa en vacker och värdig viloplats för de gravsatta."

Kyrkogårdsförvaltningens mål är:

- Våra Kyrkogårdar är vackra, säkra och tillgängliga för besökare.
- Vi tillgodoser behovet av gravplatser inom pastoratet.
- Våra kulturgravar är väl bevarade.
- Vi har en hög driftssäkerhet i krematoriet.
- Vi följer underhållsplanen för våra fastigheter.
- Vi har en energieffektiv drift av våra fastigheter.
- Vi ger god service och vi är lyhörda för individens behov.
- Vi har utvecklade kommunikationskanaler med tydlig och uppdaterad information.
- Vi arbetar standardiserat, systematiskt och med ständiga förbättringar.
- Våra medarbetare har rätt kompetens och behörighet.
- Begravningsverksamheten har en minskad negativ påverkan på miljön.
- Vi har en god social och organisatorisk arbetsmiljö.
- Vi har en säker arbetsmiljö med säkra arbetssätt.
- Vi har en uppmuntrande och inkluderande arbetsplatskultur.

Under sommarsäsongen satsade vi på att skapa möjligheter för ensamkommande ungdomar från Afghanistan att få ett första sommarjobb och ett arbetsintyg som merit för kommande arbeten. Ungdomarna fick också tillfälle att träna på svenska i vardagen på en arbetsplats. I samarbete med kommunen fick vi kontakt med sju ungdomar som arbetade vardera tre veckor på våra olika kyrkogårdar. Satsningen var mycket lyckad och vi fick möjlighet att lära känna ungdomarna som var mycket intresserade och duktiga i allt förekommande sommararbete på kyrkogården.

ADMINISTRATION

Under året har vi arbetat med flera viktiga frågor inom den administrativa delen av verksamheten. Vi har bland annat tagit fram ett styrande dokument, ”Riktlinjer för begravningsverksamheten”, som beskriver det strategiska och operativa arbetet inom kyrkogårdsförvaltningen. Dokumentet beskriver också hur verksamheten ska bedrivas på ett etiskt, kvalitetsmässigt och arbetsmiljömässigt säkert sätt.

I maj trädde dataskyddsförordningen, GDPR, i kraft och vi har arbetat fram ett dokument för hur vi hanterar personuppgifter inom kyrkogårdsförvaltningen, ”Huddinge pastorats policy och riktlinjer för behandling av personuppgifter inom ramen för begravningsverksamheten samt den serviceverksamhet som avser gravskötsel”.

För att vi ska ha en kvalitetssäkrad process för utförande av transporter av kistor och urnor inom pastoratet har vi tagit fram ett ramavtal för transporter som vi tecknar med de begravningsbyråer som utför transporter åt oss.

I slutet av året köpte vi licens för ”Webgrav” som

hör till programmet Aveny samt en modul till Svenskagravar.se som möjliggör för gravrättsinnehavare att beställa gravskötsel direkt på nätet.

KYRKOGÅRDAR

Årets säsong var en utmaning för personalen på kyrkogårdarna då den sena våren gav långvarig tjäle i marken som följd. Påskliljorna fick placeras ut i snön och plantering av vårblommor, urgrävning av rutor och plantering av repetervapen blev färdigt senare än planerat. Mycket går att påverka och planera för, men just vådrets makter och markförhållanden är styrande under säsongen på kyrkogården. Efter den sena våren kom sommaren med besked. Extremvärme och torka gjorde att det var svårt att hålla planteringar och grönytor tillräckligt bevattnade och skyddade för hettan. Många plantor torkade och fick bytas ut efter hand. Vi möttes dock av stor förståelse från våra gravrättsinnehavare att vi gjorde vårt bästa utifrån de förutsättningar som var.

Detta år var det premiär för bikuporna på kyrkogårdarna. Totalt finns det fem bikupor i pastoratet, två stycken på S:t Botvids begravningsplats, en på Huddinge kyrkogård, en på Tomtberga kyrkogård och en på Trångsunds begravningsplats. Bikuporna hyr vi från Biman AB som sköter både kupor och bin åt oss. Genom bikuporna bidrar vi till att främja den biologiska mångfalden i naturen vilket vi inom kyrkogårdsförvaltningen tycker är mycket viktigt. Årets honungsskörd blev lyckad och vi fick hela 111 kg honung totalt från alla bikupor. Honungen tappades på 250-gramsburkar som vi designade individuella etiketter till för varje kyrkogård. Honungen har sedan sålts till besökare där intäkterna skänks till Naturskyddsföreningens arbete för just – bin!

Foto: Lottie Lindtrup. Vi säljer vår egen honung från bikuporna på kyrkogårdarna.

Foto: Lottie Lindtrup. Det blommar på Huddinge kyrkogård.

Arbetet med de nya perennpaketen har testats under året. Många gravrättsinnehavare har valt perennpaket till sina gravar där vissa val och kombinationer har varit väldigt lyckade och andra inte har trivts så bra som vi trodde från början. Detta år kommer vi att förbättra valen av perenner ytterligare för att få vackra och hållbara planteringar på gravarna.

Vi har arbetat fram en föreskrift för gravvårdar, det vill säga regler för hur en gravsten, häll, kors eller gravram får vara utformad med måttgränser. Vi har olika regler för olika kvarter på olika kyrkogårdar, beroende på markförhållanden och andra omkringliggande förutsättningar.

2018 var också året då vi gjorde en kraftansträngning gällande våra ordningsföreskrifter. Ordningsföreskrifterna är till för att kyrkogårdarna ska vara vackra och respektera de gravsatta samtidigt som det ska vara säkert för besökare och en säker arbetsmiljö för våra medarbetare. Under tidigare år har flera undantag från föreskrifterna gjorts och vi har inte varit konsekventa i att hålla oss till uppsatta regler, främst när det har gällt lyktor och personliga föremål i minneslunder/askgravlunder och lösa föremål på gravar. Vi satsade därför på en tydlig kommunikation där vi förklarade varför reglerna finns och varför det är viktigt att man följer dem, vi annonserade i tidningen, skickade hem personliga brev, satte upp anslag på kyrkogårdarna och pratade med gravrättsinnehavare. Vi upplevde att de allra flesta var positiva och förstod våra avsikter och vi tror att vi nu går en ännu mer ordnad säsong till mötes tack vare det gedigna arbetet vi gjorde under 2018.

I Huddinge kyrkogårds minneslund så har vi satt upp ett extra ljusträd för att tillgodose platsbehovet av gravljus, då ljuslyktor inte är tillåtet i våra minneslunder längre.

SÄKERHET OCH TILLGÄNGLIGHET

Även detta år så har vi gjort ytterligare förbättringar för att öka säkerheten och tillgängligheten på kyrkogårdarna. Gångvägen runt urnlunderna på Huddinge kyrkogård har upplevts väldigt mörk med dålig belysning. Vi har därför installerat pollare runt lunderna som ger ett behagligt sken som lyser upp för besökare under den mörka tiden på dygnet.

Gamla minneslunden på S:t Botvid har fått både en tillgänglighetsanpassning och en uppfräschning. Tillgänglighetsanpassningen innebar att vägen höjdes för att man ska kunna ta sig med bil ända upp till minneslunden och två nya p-platser för rörelsehindrade. Man kan därefter köra ner från minneslunden på en enkelriktad grusväg som har breddats och förstärkts. En ny handledare ska komma på plats upp till minneslunden från den höjda bilvägen. Belysningen har förbättrats med nya lyktstolpar. Smyckningsplatsen har gjorts om där den tidigare fontänen har ersatts av en vacker plantering, ett stenbord och naturliga vashållare där vi har borrarat hål i naturstenar.

Några av kulturgravarna på Huddinge kyrkogård har grävts ur och gräsmattan har ersatts med vackra perennplanteringar.

KREMATORIET

Krematoriet har dragits med en del problem under året och mycket har varit relaterat till driftsstörningar på grund av trasiga komponenter i anläggningen. För att komma ifrån arbetet med ”akut brandsläckning” och istället ha ett mer proaktivt förhållningssätt så har vi inlett ett projekt som syftar till att få en säker drift i krematoriet.

Projektet har anlitat en extern konsult som genomför en driftsteknisk samt arbetsmiljömässig

riskgranskning på krematoriet som skall leda till förslag till förbättrande åtgärder. Vi har också intensifierat samarbetet med ugnslieferantören Crematec för att skapa en handlingsplan för att komma tillrätta med de mest kritiska driftsstörningarna.

I början av sommaren utsattes Krematoriet med kapell för en takstöld där man stal hela koppartaket på stora kapellet vilket motsvarar ca 400 m². Stölden skedde i samband med ett störtregn över en helg och fastigheten fuktskadades. Detta ledde till omfattande renoveringsarbeten och stora kapellet var stängt för förrättningar under flera månader. Under hösten så utfördes en ny takstöld, där man tog ytterligare koppar delar från taket men inte lika omfattande denna gång. Efter stölderna så har taket ersatts med kopparfärgad plåt, för att inte vara lika stöldbegärligt i framtiden.

Efter den mycket varma och fuktiga sommaren så upptäcktes det att det var angrepp av svartmögel på väggarna i kylrumskorridoren och i kylrummen på krematoriet. Påväxten var relativt omfattande och för att inte ta några arbetsmiljömässiga risker för personalen så fattades beslutet att stänga krematoriet tills vi fått svar på de odlingar som tagits.

Efter en kortare tid kunde krematoriedelen öppnas igen, men kylrummen för bisättning av kistor var stängd för sanering under ett antal månader.

Under året så utfördes också en emissionsmätning och en periodisk besiktning för krematoriet.

MILJÖTILLSYN

Kyrkogårdsförvaltningen fick i slutet av 2017 ett föreläggande om att utföra en dagvattenutredning på S:t Botvids begravningsplats. Utredningen syftade till att kartlägga hur begravningsplatsen hanterar allt dagvatten, hur det leds bort och hur vattnet eventuellt renas. Vi anlidade Sweco för uppdraget och de kartlade hela dagvattennätet för både nya och gamla delen på S:t Botvid.

Beräkningar av föroreningar gjordes i samband med kartläggningen. I samråd med kommunen så bestämdes det att en provtagningsplan skall tas fram för utsläpp av föroreningar och därefter skall prover tas på utsläppsvatten under en tid om fem år för att man ska kunna fatta beslut om en eventuell reningsanläggning behöver installeras.

BEGRAVNINGSOMBUD

I Huddinge pastorat är Vibeke Bildt begravningsombud. Uppgiften som åligger begravningsombudet är i första hand att säkerställa att alla behandlas lika då det gäller begravningsavgiften och begravningskostnaden. Svenska kyrkan ombesörjer samtliga begravningar, det vill säga även för dem som inte är medlemmar i kyrkan utan i andra samfund, religioner och de utan religionstillhörighet.

I praktiken betyder detta att begravningsombudet, tillsammans med pastoratets kanslichef, går igenom nästa års budget under hösten och godkänner förslaget till begravningskostnad för att året därpå göra en motsvarande genomgång av utfallet. Vid bägge dessa tillfällen avlämnar begravningsombudet godkännande respektive verksamhetsberättelse till Kammarkollegiet/Länsstyrelsen. Det är möjligt för ombudet att meddela en avvikande uppfattning beträffande begravningsavgiften men det har aldrig varit fallet under hennes tid som ombud berättar Vibeke Bildt.

Förutom dessa grundläggande uppgifter sitter även Vibeke som adjungerad ledamot i Kyrkogårdsutskottet där hon även har en återkommande punkt på dagordningen. I utskottet görs fortlöpande genomgång av det ekonomiska utfallet och där diskuteras även kommande eventuella investeringar. Här är det av betydelse att kostnader som tas upp och belastar begravningsavgiften verkligen är kostnader som är relaterade till begravningsverksamheten och inte kostnader som i stället borde belasta församlingsverksamheten.

Som ombud har Vibeke även kontakt med begravningsbyråerna och i förekommande fall även med allmänheten. Vibeke är också med på de möten pastoratet anordnar för byråerna.

Pauline Bergman, kyrkogårdschef

Foto: Lottie Lindtrup. Ljungplantering i S:t Botvids gamla minneslund.

KYRKO- FÖRVALTNING

FUNKTION OCH ANSVAR

Enligt kyrkoordningen (2 Kap, 5 §) är samverkande församlingar i ett pastorat en kyrklig samfällighet. En kyrklig samfällighets funktion som pastorat blir därför att den skall ha det ekonomiska ansvaret för alla församlingars uppgifter och fungera som ett samverkans- och serviceorgan för församlingarna. Den kyrkliga samfällighetens huvudsakliga uppgift är att svara för den ekonomiska förvaltningen, anskaffa och underhålla fast och lös egendom samt ansvara för avlöningsförmåner till arbetstagare. Den kyrkliga samfälligheten är också huvudman för begravningsverksamheten med det ansvar som följer av begravningslagen. Huddinge pastorat är en total ekonomisk samfällighet vars ansvar omfattar vården av alla ekonomiska församlingsangelägenheter.

KYRKOFULLMÄKTIGE

Beslutanderätten utövas av pastoratets kyrkofullmäktige. Beredning av fullmäktiges ärenden fullgörs av kyrkorådet vars uppgift är att leda förvaltningen av pastoratets tillika den kyrkliga samfällighetens angelägenheter. Kyrkofullmäktige har under 2018 haft två sammanträden. Bland de ärenden som fullmäktige har behandlat kan nämnas val av förtroendeuppdrag, godkännande av verksamhetsuppföljning och årsredovisning för år 2017 och fastställande av verksamhetsplan och budget för år 2019 samt kyrkoavgift och budget för begravningsverksamheten. Då kyrkoval genomfördes 2017 hölls ett konstituerande fullmäktigemöte i december 2017 inför den kommande mandatperioden.

KYRKORÅDET

Kyrkorådets uppgifter beskrivs i kyrkoordningen (4 Kap, 2-4 §). Kyrkorådet har under 2017 haft 9 sammanträden. Bland kyrkorådets berednings- och beslutsfrågor kan nämnas utveckling av egen arbetsordning, upprättande av förslag till verksamhetsplan och budget för 2019 samt upprättande av ekonomiska planer för 2019-2023, årsredovisning och verksamhetsuppföljning för 2017. Under året utsågs dataskyddsbud; kanslisekreterare Therese Törnros. Kyrkorådet har också upprättat bokslut för de förvaltade stiftelserna. Under året har även beslutat fattats kring ny delegationsordning, rese-, miljö-, inköspolicy mfl

REVISION

Revisionens uppgift är att på kyrkofullmäktiges uppdrag pröva den verksamhet som bedrivs av kyrkoråd, valnämnd samt församlingsråd och där komma fram till om medlemmarnas intressen av effektivitet och säkerhet är tillgodosedda. Inom ramen för fullmäktiges anslag till revisionen är avsikten att medlemmarna tillförsäkras oberoende och självständiga utvärderingar av verksamheten.

REVISORER

Revisionen består av tre ordinarie revisorer varav en auktoriserad samt två ersättare. Revisorerna har under året haft två protokollförda sammanträden. Granskningsrapport har upprättats efter utförd granskning av bokföring, intern kontroll samt av kyrkoförvaltningens rutiner. Genomgångar har skett med personal inom kyrkoförvaltningen. Avtal finns med KPMG Bohlins AB.

KANSLIUPPGIFTER

Kansliet uppdrag är att åstadkomma största möjliga nytta och effektivitet för kärnverksamheterna inom samtliga områden som också är beroende av varandra till lägsta möjliga kostnad. Pastoratets och kyrkorådets förvaltning består av kansli-, kommunikation-, ekonomi-, data-, telefoni-, lön/personal- och fastighetsfunktioner, har under året fullgjort uppgifter av servicekaraktär till förtroendemannorganisationen, pastoratsledningen, församlingar och kyrkogårdsverksamheten.

Förvaltningen har totalt 14 årsarbetare. Förutom löpande arbete har kansliets befattningshavare svarat för sekreterarservice, utredningar i ärenden av olika slag, svarat för medelsförvaltning samt upprättat förslag till årsbudget, flerårsprognos, årsredovisning och verksamhetsuppföljning. Ny- och ombyggnadsverksamhet liksom försäkringsfrågor, lokalvårdssamordning, centralinköp, byggnadstekniska-/myndighetsbesiktningar och rådgivning mm har handlagts av kansliets fastighetsfunktion tillsammans med kanslichefen. Förändringstakten har varit hög under året i form av om- och nybyggnationer, personalomsättning samt utredningsuppdrag.

Utbildningsinsatser genomförs löpande som planerat. Extern utbildning har främst genomförts för berörd personal i de administrativa IT-system som ingår i Eniac´s Aveny, lönesystemet HOGIA samt i Svenska kyrkans administrativa IT-system. Arbetet med den nya dataskyddsförordningen GDPR har påbörjats. För att på ett systematiskt, kommuni-

kativt och trovärdigt sätt kunna arbeta med förändringsarbete har ett projektorienterat arbetssätt eftersträvat. Som projektmodell har PPS (Praktiskt Projekt Styrning) valts där samverkan med nationell nivå inletts.

KOMMUNIKTION

Som styrelse har kyrkorådet, i likhet med församlingsråden, ett övergripande ansvar för pastoratets interna och externa kommunikation. Målet är att skapa kännedom om och intresse för kyrkans tro och verksamhet hos de som bor och vistas innanför pastoratets/kommunens gränser, samt att bland anställda, förtroendevalda och aktiva utveckla samförstånd och delaktighet.

Syftet med pastoratets kommunikation är att skapa en god bild av Svenska kyrkan i Huddinge, tydliggöra pastoratets uppgifter och resurser samt utveckla den interna kommunikationen till förtroendevalda, chefer, medarbetare och ideella.

Under 2018 har kommunikationsverksamheten fortsatt utveckla den interna och externa kommunikationsbehoven. Under året har pastoratet också arbetat med dopkommunikation i ett särskilt projekt med gott resultat. I kommunikationsverksamheten ingår en samordnande funktion som även omfattar krisberedskap samt resurser för att sköta både den externa och interna informationen. Arbetet har påbörjats med en bredare användning av digitala anslagstavlor inför 2020.

Foto: Lottie Lindtrup. Storklockan i Huddinge kyrkas torn.

EKONOMI

Ekonomifunktionen har utfört sedvanliga uppgifter. I samtliga församlingar har införts fasta Swish-nummer för betalningar i samband med servering och i samband med diakonala gåvor. Även tillfälliga Swishnummer har börjat användas vid basarer eller särskilda insamlingar. Syfte är att minska kontanter samt att förenkla möjligheterna till att betala och lämna gåvor. Avvecklingen har avslutats avseende användning av tjänstekort som betalningsmedel för medarbetare, för att övergå till att antingen använda fakturaleverantörer, utläggshantering eller förskottskassor.

PERSONAL- OCH LÖNEADMINISTRATION

Lönehantering, företagshälsovård, övrig personal-tjänst, friskvård, skyddskommitté, arbetsmiljö-åtgärder och datautbildning är några av de ärenden som ingår. Vidare ingår medel för datautbildning.

Följande tjänster har utförts av företagshälsovården (Previa): Arbetsmiljö- och ergonomi-genomgångar, arbetsrelaterad sjukvård, rehabiliteringsinsatser samt stöd- och rådgivning. Skyddskommittén har under året haft fyra sammanträden. Arbetsmiljöronder har under året genomförts hos alla arbetstagare i respektive enheter och arbetsställen inom pastoratet.

En översyn av lönearter och hantering inom pastoratet har startat och pågår i syfte att harmonisera. Byte av lönerapporteringsystem har förberetts och skulle ha skett i november 2018, men av både kvalitets- och verksamhetsskäl flyttats fram till att april 2019. Arbetet med att introducera en digital personalhandbok pågår och kommer kommuniceras under 2019.

TRYCKERI

Tryckerifunktionen på Klockargården har haft ett centralt ansvar för produktion av tryckt material. Ansvar för försörjning av kontorsmaterial finns även hos denna enhet, som tidigare infört en modell för att lokala förråd fylls på av leverantör med syftet att spara tid och resmiljökonsekvenser till församlingarna. Under tryckeriet inryms den övervägande delen av pastoratets (församlingarnas/förvaltningarnas) totala kostnader för framställ-

ning av trycksaker, kontorsmaterial och portoavgifter liksom hyresavgifter och serviceavtal för kopiatorer och frankeringsmaskiner. En efterfrågan finns från andra församlingar, stift och föreningar i Huddinge att kunna få hjälp med tryckt material. I mån av tidsutrymme och om inte momspliktighet uppstår har detta skett och bidragit till att reducera kostnaderna för pastoratet.

TELEFONI OCH SAMBANDSCENTRAL

Under telefonväxeln redovisas samtliga telekostnader såsom kostnader för televäxel, abonnemangs- och samtalsavgifter för mobiltelefoner, direkttelefoner, telefaxar och telefonkataloger. Tjänsten som telefonist omfattar ca 20 % av tiden. En stor del av den övriga tiden betjänar ca 15.000 besökare där bland annat 500 förrättningar inom Huddinge församling stöds.

Servicefunktionerna omfattar vidare bemanning samt utveckling och underhåll av telefonväxelsystem samt övrig telekommunikationsutrustning. För att utifrån nuvarande lösning åstadkomma en infrastrukturell flexibilitet och inledningsvis kunna öka tillgängligheten utanför officiella öppettider, inleddes ett samarbete med extern part under 2013 som har fungerat utmärkt.

Detta ger oss kraft och förmåga att utan begränsningar snabbt kunna öka tillgängligheten också vid ökat beredskapsläge och krissituationer. Det

Foto: Lottie Lindtrup. Några av de gamla böcker som finns i arkivet i Klockargården.

ger oss förutsättningar att kunna föra samtal om vår tillgänglighetsstrategi, 7 dagar i veckan och 24 timmar om dygnet, för svåra situationer som kan kräva vårt agerande. För att öka mobilitet och flexibilitet samt underlätta driftsstöd, har standardisering genom utbyte av gamla Smartphones (Mobiler) skett samtidigt som en utökning till fler medarbetare genomförts. Smartphones är numera en IT-resurs och samtidigt en telefon.

IT-FRÅGOR

IT-strategiska frågor inryms också under rubricerad funktion och innefattar bland annat teknisk service, drift och underhåll av befintligt nätverks- och kommunikationssystem, samordning av datautbildning och support åt enskilda användare. Under IT-verksamheten inryms kostnader för datakommunikation, internt mellan fastigheter/anläggningar inom pastoratet och till nationell nivå i Uppsala samt externt mot omvärlden, programvarukostnader, licensavgifter med mera. Vidare ingår kostnader för anskaffning av datorer och skrivare av mindre ekonomiskt värde samt avskrivningar vid större ekonomiska värden.

Under senare år har kommunikationsförbindelsernas bandbredd utökats med upp till 10 gånger för att klara användarbehov. Vidare har WiFi-nät byggts ut i pastoratets lokaler för att klara behov både från medarbetare och gäster. Synkroniserade verksamhetskalendarer i Aveny-Bokning med Outlook har genomförts under 2018.

Uppgradering av operativsystemet på den gemensamma servern samt av programvaror för medarbetare har genomförts. Ett större antal tunna klientarbetsstationer har under året ersatts med bärbara datorer. Utbildning i Outlook (Mail, Kalender, Mötesbokningar mm) för alla medarbetare har avslutats under 2018.

Det är viktigt att höja produktiviteten, minska sårbarhet, förbättra tillgänglighet samt eliminera arbetsmiljörelaterade problem som berör IT. Positiva effekter av vidtagna åtgärder har verifierats under 2018. Verksamheten och medarbetarnas beroende av fungerande IT har ökat år från år i kombination med att externa aktörer ser internet som en distributionskanal, vilket påverkar våra kommunikationsnät.

SVENSKA KYRKANS ARBETSGIVARORGANISATION

2010 avvecklades de tidigare stiftsförbunden i respektive stift, och Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation bildades. På detta sätt behöver vi som medlemmar endast relatera till en organisation och betala en medlemsavgift från och med 2011. Medlemsavgiften beräknas utifrån bruttolönesumma året före redovisningsåret multiplicerat med en procentsats som för år 2018 utgör 0,71%.

ARKIV

De kyrkliga arkiven består av kronologiskt ordnade handlingar. Exempel på kronologisk ordnade handlingar är protokoll, ministerialböcker, datoriserade eller manuellt förda diarietypor och andra typer av register, diarieförda handlingar, datorförda eller manuellt förda räkenskaper. Objektordnade handlingar utgörs bland annat av olika typer av manuella eller datoriserade register eller handlingar samlade i ämnesordnade dossiéer samt kartor och ritningar. Under 2015 färdigställdes den digitala hanteringen av de kyrkliga inventarierna med bilder samt överlämnades till församlingarna för löpande hantering, inventering och uppdatering.

I samband med stiftets förvaltningstillsyn uppmärksammades behovet av att klassificera och begränsa vad som är verkligt kyrkliga inventarier utifrån ett kulturhistoriskt värde. Detta arbete pågår. Som pastorat har arkivfrågorna fått en ny dimension, vilket inneburit att den översyn som startade under 2014 blev färdigt under 2015. Kyrkorådet tog därför ett gallringsbeslut i början av 2016. Under 2017 genomfördes ett projekt att samordna församlingsarkiven och numera slutförvaras församlingarnas arkiv i Klockargården.

Ytterligare förändringar planeras och arbete pågår för en anpassning mot nya regelverk utifrån kyr-

Ulf Ragnerstam, kanslichef

FASTIGHETS- FÖRVALTNING

Foto: Lottie Lindtrup. Takomläggning på Klockargårdens tak.

FASTIGHETSUTSKOTT

Kyrkorådet har beslutat inrätta ett fastighetsutskott, att utifrån fastställd instruktion stödja kyrkorådet i fastighetsfrågor som fastighetsägare. I uppdraget ingår förutom församlingarnas fastigheter även kyrkogårdsverksamheten. Fastighetsutskottet påbörjade sitt arbete 1 januari 2018 och har under året genomfört okulär fastighetssyn av samtliga fastigheter samt lagt grunden för ett långsiktigt fastighetsunderhållsarbete samt berett ett budgetförslag inför 2019.

ADMINISTRATION

Kyrkoförvaltningen ansvarar för förvaltningen av pastoratets samtliga fastigheter. Det finns en teknisk förvaltare och en fastighetstekniker anställda i pastoratets församlingsdel samt en projektresurs inom kyrkogårdsverksamheten. Dessa utgör tillsammans med kanslichefen ett "Fastighetsteam". Vissa tjänster utförs på entreprenad och upphandlas av förvaltningen. Fastighetsteknikern svarar för skötsel, tillsyn och kontroll av den driftstekniska utrustningen inom pastoratets fastigheter. Ett arbete har under året genomförts kring ett fastighetsregister som är klart. För daglig drift samt långsiktigt underhåll har användning av fastighets-

systemet DeDu påbörjats och kommer i maj månad 2019 att börja användas för felanmälan med bakomliggande ansvar och styrning/uppföljning i samverkan med hela pastoratet.

De kyrkliga fastigheterna vårdas och underhålls enligt bestämmelserna i kyrkoordningen. Av lagen (1988:950) om kulturminnen finns ytterligare bestämmelser om vården av kyrkobyggnader och inventarier.

FLEMINGSBERGS KYRKA

Kyrkan är ritad av Gunnar Cederwalls arkitektkontor och invigdes 1976. Förutom kyrkorummet finns expedition och församlingslokaler. Kyrkan har 150 sittplatser. Under 2016 gjordes plan 4 i ordning för kommunens Socialförvaltning. Ur brandsynpunkt har åtgärder under året vidtagits kring utrymningsvägar genom anläggning av ramp.

HUDDINGE KYRKA

Huddinge kyrka är ursprungligen från 1200-talet. Den har renoverats och byggts om många gånger under sin långa historia. Det finns 270 sittplatser. En arbetsmiljörelaterad åtgärd har vidtagits under året kring den bakre bänkraden och installation en ny ljudanläggning.

MARIAKYRKAN

Mariakyrkan i Skogås, byggd 1987, är Trångsund Skogås församlings huvudkyrka. I den ljusa och öppna byggnaden finns café och församlingslokaler. Kyrkan rymmer 250 besökare.

SEGELTORPS KYRKA

Sitt nuvarande utseende har Segeltorps kyrka haft sedan 1989, då församlingen bildades. Det får plats 60 besökare i kyrkan, och öppnar man upp vikkväggarna kan 150 personer rymmas. Vikkväggarna har under året ersatts med nya, då de tidigare inte längre fungerade.

VÅRBY GÅRDS KYRKA

I en sluttning ner mot Mälaren, intill ett gravfält från vikingatiden, ligger Vårby Gårds kyrka. Den är ritad av arkitekten Harald Tafvelin. Kyrkan invigdes 1975 och rymmer 150 besökare.

TACKSÄGELSEKYRKAN

Tacksägelsekyrkan i Trångsund byggdes 1957, och ligger vid Trångsunds begravningsplats. 115 personer får plats att sitta i kyrkan.

S:T BOTVIDSGÅRDEN

S:t Botvidsgården invigdes den 5 november 2016 på Alla helgons dag. S:t Botvidsgården är en lokal för minnesstunder och andra sammankomster. Byggnaden är på ca 550 m² och har plats för 150 gäster. Utrymmet kan delas i tre delar med vikkväggar för att flera sällskap kan få plats samtidigt.

S:t Botvidsgården ritades av arkitektfirman Arbom & Partner och byggdes av G Insulander Entreprenad. Byggnaden är certifierad enligt miljöbyggnads silver, Byggnaden är energieffektiv och värms av spillvärme från krematorieverksamheten.

PRÄSTGÅRDEN

Under 2016 färdigställdes renoveringen av entrédelen och avloppssystemet ut till gatan från Prästgården. 2017 överläts mark för byggande av ny infart och parkering inför ombyggnad av Tomtbergaskolan. Parkering och väg är tänkt att användas gemensamt av kyrkan och skolan. Arbetet med

detta kommer att fortgå under 2019. Fortsatt inre renovering av Prästgården har skett under året och invigning var i maj månad 2018.

EKONOMIBYGGNADER

Ekonomibyggnaderna är servicelokaler till kyrkogårdarna och innehåller bland annat kontor, personallokaler med kök, omklädningsrum, dusch- och tvättrum, verkstad för mindre reparationer, snickeri- och målningsutrymme. Förvaltningen har också friskvårdsutrustning i form av gymredskap i Huddinge och på S:t Botvid. Dessutom finns utrymmen för uppställning av traktorer och maskiner.

S:T BOTVIDS STORA OCH LILLA KAPELL, TOMTBERGA KAPELL OCH KREMATORIUM

S:t Botvids stora och lilla kapell samt Tomtberga kapell är lokaler främst avsedda för begravningsgudstjänster men även dop och vigslar. Kapellen kan användas även av andra trosbekännare samt för borgerliga förrättningar.

Under året stals 300 kvm koppartak som nu ersatts med plåt, tyvärr innebar detta stilleståndskonsekvenser för verksamheten.

I Tomtberga kapell pågår även en viss barnverksamhet, framför allt vid högtider som jul och påsk. I krematoriet har en automatisk inmatning av kol och kalk till filtret som renar rökgaserna från kvicksilver installerats.

ÖVRIGA BYGGNADER

Klockargården inrymmer församlings- och expeditionslokaler för Huddinge församling samt lokaler för kyrko- och kyrkogårdsförvaltningen. Utbyte av läckande tak har påbörjats. Kyrkskolan som byggdes 1914 inrymmer lokaler för personal och ungdomsverksamhet. Lissmastugan används främst som utflyktsmål och kortare läger i ungdoms- och juniorverksamheten.

Ulf Ragnerstam, kanslichef

FLERÅRSÖVERSIKT

Målsatt kapital

Kyrkoordningen innehåller regler om målsatt kapital (KO 47:5). Uppgift ska lämnas om fastställt mål för det egna kapitalets storlek och hur målet förhåller sig till eget kapital.

Patoratets mål för det egna kapitalets storlek uppgår till 135.000 tkr (135.000 tkr). Eget kapital överstiger fastställt målsatt kapital med 17.482 tkr (17.764 tkr).

Begravningsavgiften fastställs från och med 2017 av staten och Kammarkollegiet för hela riket, där Svenska kyrkan är huvudman. Begravningsavgiften var 2018 24,2 öre för varje hundralapp.

Flerårsöversikt

<i>Allmänna förutsättningar</i>	2018	2017	2016	2015	2014
Tillhöriga per den 1 januari (antal)	49 769	50 539	51 416	52 312	52 857
Tillhöriga per den 1 januari (andel av invånarna, %)	45,35	47,13	48,97	50,21	53,14
Kyrkoavgift exkl. stiftsavgift (%)	0,69	0,69	0,69	0,69	0,69
Begravningsavgift (%)	0,00	0,00	0,14	0,13	0,12
Medelantalet anställda	106	105	111	110	110
<i>Resultat (tkr)</i>					
Verksamhetens intäkter	125 386	123 661	118 069	114 595	109 374
Verksamhetens resultat	272	2 256	-1 083	-281	-3 084
Resultat från finansiella investeringar	-555	-335	-6 936	-208	907
Årets resultat	-282	1 921	-8 019	-489	-2 177
Kyrkoavgift exkl. stiftsavgift. (tkr)	94 498	90 674	87 073	88 223	85 277
- varav slutavräkning (tkr)	5 014	3 335	2 602	4 219	3 409
Begravningsverksamhetens nettokostnader	30 810	34 327	29 859	26 360	23 767
Personalkostnader/verksamhetens intäkter (%)	55,13	54,20	56,00	57,20	60,30
Av- och nedskrivningar/verksamhetens intäkter (%)	9,8	10,0	9,6	9,5	10,3
<i>Ekonomisk ställning</i>					
Fastställt mål för det egna kapitalets storlek (tkr)	135 000	135 000	135 000	145 000	145 000
Eget kapital (tkr)	-152 482	-152 765	-150 844	-158 862	-159 351
Soliditet (%)	77,4	77,0	77,2	90,9	90,7
Värdesäkring av eget kapital (%)	-0,18	1,10	-5,30	-0,83	-1,36
Likviditet (%)	304,7	236,7	77,2	240,0	165,2

Definitioner

Kyrkoavgift (%) - Anges i procent av den kommunalt beskattningsbara inkomsten.

Begravningsverksamhetens nettokostnader - Begravningsverksamhetens totala kostnader minus Övriga intäkter och Ränteintäkter

Varav slutavräkning - För förklaring se redovisningsprinciper.

Personalkostnader/verksamhetsintäkter (%) - Uppgiften beräknas som resultaträkningens personalkostnader dividerat med resultaträkningens summa verksamhetens intäkter.

Av- och nedskrivningar/verksamhetens intäkter (%) - Uppgiften beräknas som resultaträkningens av- och nedskrivningar av anläggningstillgångar dividerat med resultaträkningens summa verksamhetens intäkter.

Soliditet (%) - Uppgiften beräknas som utgående eget kapital dividerat med balansomslutningen (totala tillgångar i balansräkningen).

Värdesäkring av eget kapital (%) - Uppgiften beräknas som årets resultat dividerat med ingående eget kapital.

Likviditet (%) - Uppgiften beräknas som utgående omsättningstillgångar dividerat med kortfristiga skulder.

RESULTATRÄKNING

Resultaträkning	2018-01-01 -2018-12-31	2017-01-01 -2017-12-31
Verksamhetens intäkter		
Kyrkoavgift	94 498 443	90 674 099
Begravningsavgift	31 510 737	35 077 433
Ekonomisk utjämning	-13 676 196	-13 928 160
Utdelning från prästlönetillgångar	51 200	38 400
Erhållna gåvor	23 677	32 707
Erhållna bidrag	2 900 427	2 578 529
Nettoomsättning	9 799 543	9 146 684
Övriga verksamhetsintäkter	278 462	41 750
Summa verksamhetens intäkter	125 386 293	123 661 442
Verksamhetens kostnader		
Övriga externa kostnader	-43 606 960	-42 184 798
Personalkostnader	-69 130 008	-66 882 436
Av- och nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar	-12 376 810	-12 338 361
Summa verksamhetens kostnader	-125 113 778	-121 405 595
Verksamhetens resultat	272 515	2 255 847
Resultat från finansiella investeringar		
Övriga ränteintäkter och liknande intäkter	-180 088	81 958
Räntekostnader och liknande kostnader	-374 966	-416 524
Resultat efter finansiella poster	-282 539	1 921 281
Årets resultat	-282 539	1 921 281

BALANSRÄKNING

Balansräkning	2018-12-31	2017-12-31
TILLGÅNGAR		
Anläggningstillgångar		
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>		
Byggnader och mark	136 926 627	142 040 306
Inventarier, verktyg och installationer	6 994 410	7 784 159
Pågående nyanläggning och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	0	1 372 208
	143 921 037	151 196 673
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>		
Långfristiga värdepappersinnehav	1 650 000	1 650 000
Långfristig fordran begravningsverksamheten	0	4 250 317
	1 650 000	5 900 317
Summa anläggningstillgångar	145 571 037	157 096 990
Omsättningstillgångar		
<i>Kortfristiga fordringar</i>		
Kundfordringar	576 161	417 917
Fordran på begravningsverksamheten	4 250 317	0
Övriga fordringar	1 310 962	661 197
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	1 885 280	2 251 778
	8 022 720	3 330 892
<i>Kortfristiga placeringar</i>	10 017 439	9 985 608
<i>Kassa och bank</i>	33 246 082	27 879 248
Summa omsättningstillgångar	51 286 241	41 195 748
SUMMA TILLGÅNGAR	196 857 278	198 292 738

BALANSRÄKNING

Balansräkning	2018-12-31	2017-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER		
Eget kapital		
Balanserat resultat	152 764 892	150 843 611
Årets resultat	-282 539	1 921 281
Summa eget kapital	152 482 353	152 764 892
Långfristiga skulder		
Skulder till kreditinstitut	26 239 149	27 076 569
Gravskötselskuld	941 331	950 972
Skuld begravningsverksamhet	214 215	0
Summa långfristiga skulder	27 394 695	28 027 541
Kortfristiga skulder		
Skuld till begravningsverksamheten	0	248 709
Leverantörsskulder	5 460 803	5 873 043
Gravskötselskuld	98 802	106 488
Övriga skulder	2 950 387	2 669 040
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	8 470 238	8 603 025
Summa kortfristiga skulder	16 980 230	17 500 305
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	196 857 278	198 292 738

2019-04-29

Huddinge pastorat
Kommunalvägen 21
Box 1109, 141 23 Huddinge
TEL: 08-588 697 00
E-POST: hks@svenskakyrkan.se
www.svenskakyrkan.se

Svenska kyrkan
I HUDDINGE